

SAREA PĂMÂNTULUI

Buletin de informare misionar-pastorală și culturală
a stațiunii Târgu Ocna, județul Bacău

Apare cu binecuvântarea IPS Dr. Ioachim,
Arhiepiscopul Romanului și Bacăului

Anul XVII, nr. 3 (67) / iulie-septembrie 2021

REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE

A mai trecut o vară, o altfel de vară, în care am încercat cu toții să ne adaptăm și să o facem cât mai frumoasă. A fost și este greu să ne desfășurăm activitățile constrânși de unele restricții care ne sunt impuse pentru limitarea răspândirii aceluși dușman minuscul care a pus stăpânire pe toată planeta – virusul COVID 19. Dar ne-am mobilizat și, ceea ce ne-am propus, am realizat. Eforturile noastre au dat rezultate pe care

(continuare în p. 25)

Jurist Maria STAN

† Ioachim

Arhiepiscopul Romanului și Bacăului

„Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne...”

Înălțarea Sfintei Cruci este cea mai veche sărbătoare creștină închinată relicvei care ne amintește de jertfa mântuitoare a lui Hristos Domnul. Dacă în primele trei secole cultul dedicat ei avea un caracter particular, după cum afirmă actele martirice,

(continuare în p. 3)

Protoieru Ioan BÂRGĂOANU

Sfințirea unei biserici înseamnă a scrie cu har în veșnicie

La noi plouă...

Toată lumea spune ca de la sfințirea de la Cireșoia...

Eu nu știu..

Știu că Ierarhul nostru Ioachim a sfințit Altarul eroilor și s-a rugat împreună cu preoții și credincioșii.

(continuare în p. 6)

Preot Daniel NICHITA

Crezul în fața minții moderne

Atunci când participăm la Sf. Liturghie, rostim Simbolul de Credință, unul dintre cele mai cunoscute texte bisericești, plasat între *Citirea Sf. Evanghelii* și *Prefacerea Sf. Daruri în Trupul și Sângele Domnului*. Ca formulare pe scurt a credinței în Sf. Treime, mesajul său este unic și nepieritor, ducând astfel mai departe

(continuare în p. 7)

editorial Cămașa Arhiereului

Zilele trecute, la ceas de vecernie între 25 și 26 septembrie 2021, s-a târnosit Sfântul Altar al capelei ortodoxe „Sfântul Ioan Teologul” din cadrul complexului multifuncțional al Protoieriei Onești. Ca o corabie plutind spre limanuri bune, complexul protoieriei are acum un Mare Comandant ce-i

Preot Petru RONCEA

Redacția mulțumește Primăriei Târgu Ocna, pentru contribuția financiară oferită la apariția tipărită a acestui număr.

Revista «Sarea pământului» poate fi accesată și la adresele www.orasul-targuocna.ro, și www.potirulviisoarei.ro

 Cuprins
– pe pagina a 2-a –

Cuprins

† Ioachim / „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne...”	1
Jurist Maria Stan / Realizări și perspective	1
Protoiereu Ioan Bârgăoanu / Sfințirea unei biserici înseamnă a scrie cu har în veșnicie	1
Preot Daniel Nichita / Crezul în fața minții moderne	1
Preot Petru Roncea / Cămașa Arhiereului	1
Preot Teofil Roncea / În umbra Crucii lui Hristos	5
Preot Cătălin Ilie / Parohia Slănic Moldova în presa scrisă, laică și religioasă	8
General (r) Conf. Univ. Dr. Vasile Jenică Apostol / Generalul de armată Nicolae Ciupercă, un demn martir al neamului românesc	10
Preot Valentin Chircu / Un mărgăritar necunoscut - domnul învățător Gheorghe Apostol, cărturar al satului Păltinata	13
Presb. Aurelia Genes / O viață în Hristos (I)	16
Dimitria Ilie / Moștenire	17
Maria Ilie / Glia strămoșească	17
Preot Petru Roncea / Solemnitate unică la Protoieria Onești: târnosirea Sfântului Altar al capelei din complexul protopopesic	18
Presb. prof. dr. ing. Nicoleta Vartolomei / Alimente alcaline - sursă de sănătate	20
Preot Benone Văsâi / Toaca - Rugăciunea fără cuvinte	22
Presb. Andreea Roncea / le - legătură între dragostea de Neam și de Biserică	23
Maria Ilie / La Putna	28
Preot Dr. Dumitru Bodale / Lumina Sfintei Evanghelii ...	28

2021 - „Anul omagial al pasterației românilor din afara României și Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor“

conduce de pe acest Altar, cu prețul vieții Sale, înaintarea în siguranță pe fronturile mântuirii sufletești. În fața fiecărui răsărit de soare de acum înainte, din prova acestei corăbii va țâșni scânteierea de lumină a Liturghiei ca un far călăuzitor. Căci, într-adevăr, Altarul Bisericii străbune este izvorul și începutul oricărei rânduieli sau slujbe bisericești, e Însuși Hristos Care este „în același timp și preot și victimă și altar”, cum Îl vedea Sfântul Nicolae Cabasila.

Nu despre evenimentul în sine vrea acest editorial să atragă atenția. Un reportaj în paginile următoare ale acestui număr ne va purta pașii inimii să ne plecăm pe lespeda de

marmură albă care va însemna „centrul de comandă” al protoieriei Onești. Ci despre „Cămașa Arhiereului”, sau ce înseamnă încingerea peste toate veșmintele arhieresti a acelei cămăși albe, mai înainte de purcederea la târnosirea Sfântului Altar. E un aspect din cadrul sfințirii unei biserici care este mai puțin cunoscut și văzut de mulțimea credincioșilor, un ritual aparent de grijă pentru ocrotirea veșmintelor în cadrul lucrărilor de târnosire. Dar îmbrăcarea acestei haine înseamnă altceva mult mai adânc și cu o înțelegere teologică mult mai înaltă.

Pregătit pentru oficierea Jertfei Sfintei Liturghii, îmbrăcat în toate odăjdiile arhieresti, episcopul se încinge cu o haină albă legată la mâini și strânsă la mijloc ca și cum ar pecetlui-o pe trupul său, arătând, mai înainte de a sfinți masa Altarului, un Altar a fi el însuși. Dar de altfel fiecare din noi, creștini fiind, am fost înfășurați într-o cămașă albă când ne-am izbăvit din moarte prin înviere în Taina Botezului, devenind astfel altare târnosite, mai albe decât zăpada, temple consacrate a fi sălașe pentru Dumnezeu. Și ce face apoi Arhiereul? După ce a însemnat înaintea ușilor bisericii un Altar în însuși trupul său, dă această putere slujbei Altarului ce-l va sfinți, transmițând-o cu mâinile sale cu care va întipări această putere harică pe lucrurile cu care vin ele în atingere.

Cămașa cea albă a Arhiereului îl arată pe el mai întâi a fi templu al lui Dumnezeu, ca mai apoi, după ce va spăla, mirui și însemna marginile cu predica Evangheliștilor, să acopere cu mâinile sale Masa, ce păstrează de acum înainte ceea ce-i cel mai vrednic de ungere sfântă, osemintele martirilor ascunse înăuntru, cu o cămașă albă de in, pecetluind astfel Altarul și pregătindu-l pentru jertfă și rugăciune. Candela aprinsă deasupra arată că ceasul jertfei a sosit, ceea ce de altfel s-a și rânduit pentru fiecare zi de acum înainte, cât va fi voia Domnului.

Cămașa Arhiereului ne cheamă pe fiecare ca mai întâi noi să fim creștini, apoi să facem și pe alții creștini. Să devenim noi mai întâi altare sfinte, ca apoi să transmitem prin toate pârguile acestui altar harul sfințirii celor de mântuirea cărora răspundem înaintea lui Dumnezeu. Părinții față de copii, profesorii față de elevi, cei mai mari față de cei mai mici.

Mai înainte de a educa și povățui pe cineva, precum spune Scriptura: „Doctore, vindecă-te pe tine însuși”, trebuie să îmbraci tu mai întâi „cămașa” cu care vrei să pecetluiești pe semenul tău. Să fii tu mai întâi cinstit, mai drept, mai curat, ca pe alții să-i îmbogățești după aceea. Gestul ritualic al îmbrăcării acelei cămăși albe de către Arhiereu mai înainte de a purcede la târnosirea Altarului nu este, așadar, unul fără o înțelegere profund teologică. Preoția noastră împărătească ne obligă la a deveni și a ne arăta noi mai întâi ca temple duhovnicești, spre a lucra toate cele ale mântuirii semenilor după ce noi mai întâi ne vom fi pecetluit inima cu cămașa neprihănirii.

„Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne..”

(urmare din p. 1)

scrierile lui Origen și Tertulian sau inscripțiile de pe monumentele funerare unde apare în formă deghizată, ori ca simbol, începând cu secolul al IV-lea cultul ei se va generaliza, la acest lucru contribuind în mod providențial două evenimente consemnate de istorie: apariția pe cer a Sfintei Cruci în anul 313, în urma căreia împăratul Constantin cel Mare biruiește pe Maxențiu în lupta de la Podul Vulturului și înlocuiește vechile embleme păgâne de pe steaguri, scuturi, monede, diptice etc. cu semnul crucii, iar al doilea este descoperirea Crucii originare de către împărăteasa Elena, în ruinele unui templu păgân, în anul 326, după cum mărturisește istoricul Eusebiu. La acestea se adaugă comemorarea anuală a sfințirii bisericii-Martyrion zidite de împăratul Constantin cel Mare pe locul Răstignirii, la 13 septembrie 335.

Sfinții Părinți de la Sinodul al VII-lea Ecumenic sunt cei care au formulat învățătura de credință referitoare la cinstirea Sfintei Cruci, arătând că ea trebuie să fie egală cu cea datorată Sfintei Evanghelii și sfințelor icoane. Din acest moment se poate observa în cultul bizantin o dezvoltare fără precedent a cultului închinat Sfintei Cruci, fiindu-i închinată slujbe speciale, rugăciuni, imnuri, sărbători, semnul ei fiind așezat pe biserici, la răscruci de drumuri, la căpătâiul celor adormiți ș.a.m.d.

Axa lumii

Două dintre sărbătorile închinat Sfintei Cruci recapitulează liturgic momentul Răstignirii Domnului Iisus Hristos pe Golgota: Duminica a treia din Postul Mare și Înălțarea Sfintei Cruci. În cadrul Utreniei din timpul celor două sărbători, Sfânta Cruce

împodobită cu flori este scoasă în procesiune de către preoți însoțiți de purtători de făclii, în sunetul clopotelor și al cântărilor sfinte și apoi este așezată în mijlocul bisericii. Astfel, Sfânta Cruce ne amintește liturgic de pomul cunoștinței binelui și răului aflat în mijlocul Raiului, din care gustând protopărinții și-au răstignit existența purtând stigmatul neascultării până la întruparea lui Mesia, dar și de Lemnul Răstignirii înfipt în locul Căpățânii, în centrul lumii și al universului, iar de aici mai adânc în inima Iadului. Astfel, Sfânta Cruce reprezintă în acest moment scara pe care a coborât Dumnezeu la om și pe care omul este chemat să urce pentru a se îndumnezei, este Axa lumii care unește pe Dumnezeu cu omul și îi aduce pe oameni în comuniune de iubire interpersonală, iubire izvorâtă din iubirea răstignită a lui Dumnezeu.

Crucea slavei

Sărbătoarea din 14 septembrie ne invită să trăim din nou în umbra Crucii și ne amintește mereu de starea de grație pe care a trăit-o Sfânta Elena, mama Sfântului Constantin cel Mare, când a descoperit Lemnul Răstignirii, dar și de lumina care a izvorât din Sfânta Cruce când Patriarhul Macarie al Ierusalimului a înălțat-o deasupra amvonului în Biserica Învierii din Ierusalim, în anul 335 d.Hr. De atunci, noi, creștinii, încercăm să recunoaștem această slavă a Sfintei Cruci, pe care Stăpânul vieții, Domnul nostru Iisus Hristos, a fost răstignit.

„Crucea slavei” este expresia liturgică pe care imnografia a inserat-o în cântările acestei zile de praznic. Această formă geometrică, acest semn a devenit sceptrul și mândria tuturor creștinilor, determinând pe Sfântul Apostol Pavel, cel care s-a întâlnit cu Dumnezeu în lumină orbitoare pe drumul Damascului, să spună în epistolele sale că ea este obiectul

mândriei sale apostolice: „Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în Crucea lui Hristos”(Gal 6, 14), dar și sursa puterii care îl animă în călătoriile misionare și înaintea prigonitorilor: „Cuvântul Crucii pentru cei ce pier este nebunie, iar pentru noi cei ce ne mântuim este puterea lui Dumnezeu”(I Cor 1, 18).

În Evangheliile stă scris că „Dumnezeu așa de mult a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică”(In 3, 16). Vedem aici afirmată dragostea infinită a lui Dumnezeu față de lume, o dragoste liberă, o dragoste dezinteresată, prin care se dăruiește pe Sine lumii întregi în încercarea de a recupera pe om și a-l reacheza în ipostaza de partener de dialog, depozitar al darurilor Sale dumnezeiești. Dumnezeu vrea să vedem plener manifestată în acest semn taina Sfintei Treimi, această plenitudine a relației dintre Tată și Fiul: „Părinte... preaslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul să Te preaslăvească.” (In 17, 1).

Crucea deschide dialogul iubirii infinite

Așadar, dragii mei, crucea nu este o porțiță de scăpare, nu este un refugiu. Dacă ascultăm cu atenție acest dialog al iubirii depline și infinite dintre Tatăl și Fiul care există din veac, ne dăm seama că în mijlocul acestei iubiri vrea Dumnezeu să ne introducă. Dacă observăm ceea ce se întâmplă, dacă ne deschidem către Dumnezeu, și ascultăm acest Cuvânt ultim care izvorăște din profunzimile Sale, pentru fiecare dintre noi, deci dacă acceptăm crucea, acest dialog este posibil. Este un dialog al iubirii infinite a lui Dumnezeu pentru noi, însă, din cauza păcatelor noastre, este un dialog dramatic. Cu toate acestea, dragostea Domnului triumfă peste toate, „ca oricine

 crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (In 3, 16). Cel care tinde spre viață veșnică Îl are pe Tatăl, iar cel care Îl are pe Tatăl Îl are pe Fiul. Dar Fiul se dăruiește pe Sine lumii pentru a o salva: „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat” (In 3, 16).

Așadar, răul, suferința și moartea sunt absorbite în iubirea lui Dumnezeu. Nu există afirmație mai relevantă decât aceea făcută de Sf. Ap. Pavel în Epistola către Filipeni: „Dumnezeu L-a preînălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume; ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt” (Flp 2, 9-10). Așadar, Tatăl a dat Fiului propria Sa natură, dându-I nume. Să ne amintim de Evanghelia după Ioan, capitolul 17, versetul 6, unde Hristos spune: „Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie din lume”, asta înseamnă că Tu ești taina profundă a iubirii infinite. Dumnezeu Și-a dăruit ființa Sa până la capăt. Întreaga Sa atitudine se justifică numai prin Cruce. De aceea, crucea este slăvită. Este pentru noi, căci ne oferă mântuirea și ne dăruiește viața binecuvântată în germenele vieții noastre și va înflori întru slavă.

Oare credem noi că viața veșnică este în însăși inima noastră, mai puternică decât orice, depășind orice obstacol, animând totul și străbătându-ne viața și libertatea? Acestea toate nu le vom putea descoperi decât doar asumându-ne crucea personală! De aceea, în ziua Înălțării Sfintei Cruci, suntem chemați să ne descoperim crucile noastre, adaptate vieții noastre, în perspectiva învierii. Suntem chemați să ne purtăm și să ne suportăm crucile, până în ziua în care se vor topi în iubirea infinită a lui Dumnezeu Care S-a dăruit pe Sine pentru mântuirea lumii.

Rememorarea Patimilor lui Hristos

Sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci ne trimite cu mintea și la evenimentul din Vinerea Mare. Evanghelia zilei (In

19, 6-11; 13-20; 25-28; 31-35) ne reamintește pe scurt despre Patimile Domnului Hristos Care a murit răstignit pe Cruce, care de atunci a devenit drapelul și simbolul creștinilor.

Astăzi, așadar, este o zi de doliu, de meditație, de ajunare, de rugăciune. Textul evangheliei după Ioan ne amintește despre suferințele lui Hristos pe Cruce. Am ascultat din nou procesul lui Iisus, crucificarea Sa, ultimele Sale cuvinte rostite pe Cruce, scurte, dar pline de semnificații. Cele șapte cuvinte rostite de pe cruce sunt de o tulburătoare durere și poartă în ele un sfâșietor strigăt, nu de neputință și frică în fața morții, ci al unei iubiri totale, dincolo de limitele înțelegerii umane, al unei *iubiri nebune* a lui Dumnezeu pentru om, după cum o numește teologul P. Evdokimov. Aceste cuvinte concentrează ca într-o sămânță semnificația prezenței istorice a lui Dumnezeu-Omul și determină la rândul lor cutremurul naturii care pare să pecetluiască adevărul spuselor: „Săvârșitu-s-a”.

Cuvântul „Mi-e sete” (In 19, 28), rostit înainte de a-Și încredința Duhul în mâinile Părintelui ceresc, este unul dintre cele șapte cuvinte rostite de Hristos pe cruce. Așadar, Evanghelistul Ioan relatează în evanghelia sa că lui Iisus, suspendat pe Cruce, Îi este sete. O exegeză riguroasă ne conduce la interpretarea cererii lui Iisus ca fiind geamătul suprem al unui crucificat lăsat pradă chinului de a fi însetat din cauza epuizării fizice, a durerii, a căldurii și a calvarului la care fusese supus. În același timp, cunoscând că Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan a fost martor ocular al ultimelor ceasuri din viața istorică a Învățătorului și că, prin urmare, în momentul relatării a re trăit momentul, putem medita, așezându-ne împreună cu el la picioarele Crucii ridicată astăzi în mijlocul Bisericii și al inimilor noastre, la incomensurabila densitate a acestui strigăt al lui Iisus, căci el pare să reveleze partea cea mai ascunsă a persoanei Sale și a vieții Sale printre oameni.

Setea de comuniune

„Mi-e sete.” Iisus crucificat este imaginea perfectă a ascultării față de

Tatăl, căci setea aceasta nu L-a părăsit niciodată. „Mâncarea Mea”, nu încetează El să repete, „este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine să săvârșesc lucrul Lui” (In 4, 34). Paharul suferinței din Ghetsimani I-a adăpat și împlinit lucrarea mesianică și vocația de Miel al lui Dumnezeu sacrificat pentru ridicarea păcatului lumii (In 1, 29). Așezat în mijlocul apostolilor, El le spune că trupul și sângele Său sunt adevărată mâncare și băutură (In 6, 55) nu pentru întreținerea vieții biologice aici pe pământ, ci pentru viața cea veșnică în Împărăția lui Dumnezeu, acolo unde doar cei care sunt mistuiți de râvna pentru dreptatea lui Dumnezeu pot intra (Mt 5, 2-12).

„Mi-e sete.” Brațele Sale țintuite pe cruce de durerea cuiele sunt brațele iertătoare deschise spre a întâmpina și înălța pe oameni, pentru a îmbrățișa pe păcătosul pocăit și întors la Părintele ceresc, pentru a cuprinde umanitatea întreagă într-o îmbrățișare a iubirii nemărginite, unul și același gest care a fost prevăzut și prorocit: „Eu, când Mă voi înălța de pe pământ, îi voi trage pe toți la Mine” (In 12, 32). Hristos pe cruce este de fapt hrana și băutura celor care în primele secole erau numiți în derâdere adoratori ai crucii (crucicolae), căci pentru ei Capul Său era aplecat pentru a asculta șoapta umanității îngenunchiate la picioarele crucii, iar sângele Său a curs pentru a înnoi sângele prietenilor răniți ai Mielului hristic.

Setea de oameni se referă la dragostea de oameni pe care o are în comun cu Tatăl, iar aceasta ne duce cu mintea la scena de la fântâna lui Iacov, atunci când El cere samarinei apă zicând: „Dă-mi să beau”. Așa își începe Iisus dialogul cu femeia samarineancă (In 4, 7). În acel moment, lui Iisus îi era sete pentru că mersese prin soare în miezul zilei. El voia să își stingă setea. Dar continuarea dialogului ne arată că El era însetat după un suflet, cel al femeii samarinece, și, prin acela, de cele ale tuturor ființelor umane. Doar acestea Îi puteau potoli setea iubirii Sale și, totodată, Duhul lui

În umbra Crucii lui Hristos

Întregul an bisericesc, străjuit la hotare de cele două mărețe Praznice închinare Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, anume Nașterea și Adormirea Maicii Domnului, se așază mereu înaintea ochilor celui ce este și dorește a fi numit fiu al Tatălui și frate cu Hristos nu într-alt fel decât ca o icoană, ca un prototip pentru umbletul său prin deșertăciunea lumii acesteia.

Nu poți ajunge să deprinzi un anume meșteșug, nu te poți ridica la

o anumită statură socială, nu poți crește, nu te poți dezvolta trupește, mai cu seamă sufletește, dacă nu ai un ghid după care să te orientezi, dacă nu ți se oferă un exemplu pe care să-l urmezi, pas cu pas, până a stăpâni acel meșteșug, până a deprinde o anumită profesie, până a ajunge la o maturitate sănătoasă și, în special, până a ajunge la ceea ce suntem chemați, ca muritori: asemănarea cu Dumnezeu, ținta urcușului nostru

început pe aceste meleaguri pământești.

Și cu ce începe, așadar, acest ghid al nostru, această lecție pusă înaintea noastră de către Biserică, supremul dascăl pentru instruirea celor ce tânjesc după dumnezeire? Nu poate altfel decât cu metanoia firii noastre, cu readucerea în prim plan a veșmântului baptismal, a firii renăscute prin Botez, a firii celei noi. Și vedem trebuința aceasta prin așezarea chiar la începutul anului bisericesc a Praznicului Nașterii Maicii Domnului.

Știm și ar trebui mereu să avem viu în conștiință gândul că ea ne este prototipul desăvârșit al drumului spre îndumnezeire. Prin ce ne-a arătat aceasta și ne arată mereu Prunca dumnezeieștilor părinți Ioachim și Ana? Tocmai prin ceea ce avea să devină ea, prin pregătirea ei pas cu pas, clipă de clipă pentru plinirea vremii începutului mântuirii oamenilor. Cu câtă sfială și în ce curăție și-a trăit ea anii petrecuți în Sfânta Sfintelor, până când bucuria Bunevestiri avea să-i copleșească ființa, umplându-se de Duhul Sfânt!

Cum îl poți primi pe Hristos în ființa ta, dacă nu asemănându-te Sfintei Fecioare cu viața și trăirea ei? „Fiule, dă-Mi inima ta!” (Pilde 23, 26) Dă-Mi, adică, întreaga-ți ființă, spune Hristos oricărui purtător de trup pribegind pe căile lumii. Și când ușile inimii îi sunt deschise Cuvântului lui Dumnezeu spre a-Și face locaș, atunci începe împreună-mergerea noastră cu El, nu într-altă parte, ci înspre Golgota, înspre suferința cea dătătoare de bucurie, așa cum ne încredințează cântarea Utreniei la ieșirea cu Sfânta Evanghelie în mijlocul bisericii spre închinare: „Veniți, toți credincioșii, să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit, prin Cruce, bucurie la toată lumea”. Mai poate, astfel, creștinul autentic, atunci când, cu mila lui Dumnezeu, Cerul întreg, prin Persoana lui Iisus Hristos, Se sălășluiește în inima sa, să fie nepăsător față de această iubire dumnezeiască de care s-a învrednicit?

(continuare în p. 21)

Preot Teofil RONCEA

Dumnezeu, Cel ce se putea face în om izvor de apă vie, putea potoli setea de veșnicie a omului. Surprinderii femeii samarince referitoare la posibilitatea ca un iudeu să îi vorbească, Iisus îi răspunde astfel: „Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie.” (In 4, 10) Și, dacă ne aducem aminte, dialogul continuă, până când femeia samarineancă recunoaște în sine însăși setea de această apă vie, care izvorăște din inima Omului pe care Îl are în fața ei. Iată deci Hristosul, Care devine izvor de viață vie pentru toate conștiințele ridicate din păcat, trezite de iubirea Celui care a murit pentru noi, păcătoșii. Dialogul de la Fântâna lui Iacov devine astfel tabloul în care este zugrăvită setea căutării reciproce a omului și a lui Dumnezeu mistuiți de dorul regăsirii în comuniune divino-umană.

Iubirea infinită salvează lumea

Cu adevărat, setea lui Iisus este iubirea, este dorința imensă pe care o poartă în inima Sa și în misiunea Sa de mântuire a oamenilor, a tuturor oamenilor. Îi este sete de mulțimile de șchiopi, infirmi, orbi, surzi și muți, de toți păcătoșii pământului... Și continuă să Îi fie sete de noi toți. Cel care știe să iubească știe și că iubirea te face să rămâi prizonierul celui iubit. Hristos

a fost atât de însetat de oameni, încât a impregnat umanitatea Sa cu toate slăbiciunile noastre, cu toată suferința noastră, cu toate păcatele noastre și le-a răstignit pe cruce.

Iubirea, când izvorăște din Dumnezeu, depășește limitele umanului. Ea ajunge cât infinitul lui Dumnezeu, cât să ridice oamenii din păcat și să îi salveze de fatalitatea umbrei morții.

De aceea, astăzi suntem chemați să vedem în Sfânta Cruce așezată în mijlocul bisericii și al comunității noastre un izvor țâșnitor de har, un izvor care a făcut să curgă cu putere apa vie, care a făcut să izvorască deplina credință că sângele lui Hristos, vărsat pe Golgota, a devenit hrană pentru viața veșnică, medicament al nemuririi.

Trebuie să spunem aceasta pentru toți cei care au ales să stea alături de Hristos cel răstignit pe cruce. Nu trebuie să însetăm după confort, plăceri efemere, bani, succes. Rezultatul unor astfel de dorințe îl cunoaștem, din nefericire, și nici una dintre ele nu se arată a fi benefică. Dar și-a dovedit eficacitatea setea de realități superioare, de valori spirituale, care prin ele însele stau la baza vieții umane și a societății în ansamblu, cum ar fi setea de adevăr, de dreptate, de iubire, de speranță, de autodepășire, setea de Dumnezeu. Doar această sete ne va ajuta să ne înălțăm simțirea, răstignindu-ne voința și gândirea în încercarea de a urma lui Hristos cel răstignit și înviat.

Sfințirea unei biserici înseamnă a scrie cu har în veșnicie

(urmare din p. 1)

Tărnosirea unei biserici este ca botezul unui prunc. Se unge cu Sfântul și Marele Mir, cu Aghiasmă, se pun Sfinte Moaște în Sfânta Masă... e o slujbă cu rânduială aparte.

Și putem continua un întreg comentariu liturgic...

Scopul nu este acesta acum...

Un părinte cuvios al Bisericii spunea că, atunci când se sfințește o biserică, se rupe un stâlp în iad, iar întunecații vin să se răzbune pe ctitori, pe lume și pe preoți...

Iată că vedem cum întunericul își face lucrarea rea prin oameni sau neoameni în zilele prezente. Se lucrează dezbinarea ca niciodată în acest neam născut din jertfa martirilor și eroilor.

Așa vedem și astăzi, după evenimentul de la Cireșoia.

Aici, pe 23 august, unii nu au văzut munca, jertfa Eroilor de pe acest Munte fără de care nu era 1 Decembrie 1918, nu au văzut Monumentul Vânătorilor de Munte, nu au văzut nimic decât o normă... o mască.

Nu au văzut, pentru că nu au fost pe Munții Eroilor de pe Coșna, Cireșoia, Măgura Cașinului, Valea Oituzului, Sticlărie... și chiar purtau mască.

Nu au văzut pentru că ei, cei care lovesc în Biserică și Cruce, nu au fost la Cireșoia ieri.

Nu apăr ierarhul meu, deoarece îl apără Hristos.

Spun un Cuvânt despre un OM, un Părinte al nostru care a călcat cu piciorul, la pas, toată această vale și eparhie, până sus la Fântâna lui Ferdinand, Zboina, Masa lui Vodă și atâtea locuri, iar ieri la Cireșoia.

Măcar din respect și recunoștință pentru eroi, să păstrăm tăcerea și bunăcuviința pentru ei, nu pentru Biserică și Armată cum se cuvine.

Dacă nu faci nimic pentru eroii unui neam de martiri și sfinți, mai bine nu vorbi ineptii.

Și mai adăugăm un cuvânt al Sfântului Petru Damaschinul:

„Dacă apa marii ar fi cerneală și cerul ar fi hârtie de scris, nu poți să scrii totul despre o Sfântă Liturghie”.

Deci numai o singură Liturghie de s-ar face pe Altarul lui Hristos de la Schitul Sf. Eftimie cel Mare de la Cireșoia și un parastas pentru eroii neamului românesc și nu putem descrie imensitatea tainei dumnezeiești petrecută în Liturghia Ortodoxă.

Însă pentru cei care nu mai cred în îngeri, în frumusețea Cerului, cum să mai pretindem să creadă în ei, în popor sau neam, sau în oameni, sau în succesiunea apostolică vizualizată prin ierarh.

Se lovește în instituția Bisericii și a ierarhului, neștiind că lovesc în trupul lui Hristos.

Știm asta și vedem.

Recent spunea un teolog al Bisericii :

Cine crede ca se poate îmbolnăvi cu noul virus în Biserică, acela are mari îndoieli în lucrarea harului lui Dumnezeu și nu crede în puterea Lui tămăduitoare.

Dar știm că războiul începe zi de zi când se sfințesc biserici, mănăstiri și schituri...

Însă, iată, Dumnezeu ne mângâie cu aghiasma lacrimilor Cerului!

Plouă frumos!

Ce binecuvântare!

Fii bun, creștine!

Roagă-te!

lubește și iartă!

S-a sfințit Altarul eroilor cu rugăciunile Bisericii prin Ierarhul nostru.

Când afli pe vreunul gâlcevindu-se și luptându-se împotriva adevărului și a lucrului vădit, pune capăt gâlcevii, părăsind pe unul ca acela, fiindcă și-a împietrit cu totul mintea. Căci precum apa cea rea strică vinul cel bun, așa și vorbirea cu vrajbă strică pe cei virtuoși cu viața și cu socotința (Sf. Antonie cel Mare, Filocalia I, Ed. Harisma, București, 1993, p 26).

Era o impietate față de Jertfa eroilor de pe Cireșoia să nu sfințim, la încheiere de Perioadă Centenar, această Biserică închinată și lor.

Ei sânge au vărsat fiind temelie patriei, sub cartușele dușmanului, iar noi să sfințim altarul pe furis, fără popor, fiii eroilor??

Deasupra acestor văi și dealuri stă întins ca într-o Catedrală Antimisul Tricolor al României dragi ce poartă oase de eroi.

Țara noastră, ROMÂNIA, nu a fost plămădită sub teroarea fricii, ci sub ozonul curat al CARPAȚILOR și Mioriței!

Vă mulțumim, ARHIEPISCOP DRAG IOACHIM, că nu am rămas în istorie la sfârșit de Centenar cu Biserica nesfințită...

Vă sărut Dreapta care ne sfințește, pomenește și cinstește eroii neamului nostru românesc!!

Mulțumim reprezentanților Armatei, adăugând recunoștința noastră tuturor celor prezenți și pe 21 august 2020 la Coșna, și pe 23 august 2020 la sfințirea Schitului de la Cireșoia.

Recunoștință eternă eroilor și martirilor neamului românesc!

Crezul în fața minții moderne

(continuare în p. 7)

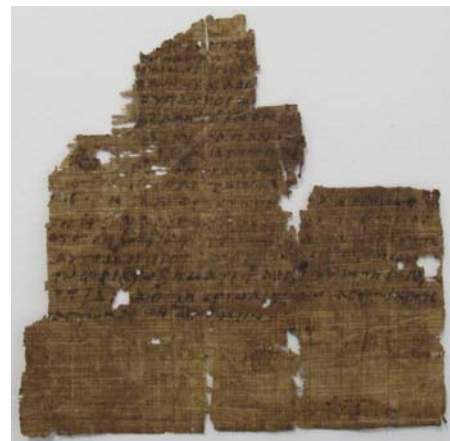
„credința predată odată pentru totdeauna sfinților” (Iuda 3). Cuprinde în sine elemente fundamentale și esențiale, prezentate atât pe măsura celor cu pregătire înaltă, cât și a oamenilor simpli. Îl recunoaștem aici, mai întâi, pe Dumnezeu ca autor al Creației, al acelei lumi minunate ce umple spațiul înconjurător infinit¹, precum și al lumii spirituale angelice, pentru ca în partea a doua să descoperim învățătura despre Fiul Său, Iisus Hristos, „mai înainte de toți vecii născut din Tatăl”, iar în timp din Fecioara Maria. Autoritatea Crezului nu poate fi pusă la îndoială, urmărind permanent „mintea Scripturii”², acel limbaj biblic aflat în consonanță cu mărturia Sf. Apostoli despre Mântuitorul și activitatea Sa.

De multe ori, însă, omul contemporan privește acest tip de text ca pe ceva perimat sau învechit, raportându-se la frazeologia actuală. Cu alte cuvinte, cum poate Biserica propovădui învățăturile din Crez în vremuri ca acestea, pline de confuzie spirituală? Pentru a încerca un răspuns trebuie să vedem originea Simbolului de Credință. Încă din veacurile apostolice, sub călăuzirea Sf. Duh, Biserica a formulat propriile ei principii, numite generic *dogme* (*mărturisiri de credință*), ca expresii ale unității și armoniei sale interne. Acestea au constituit adevărate hotare în calea neadevărurilor ivite de-a lungul vremurilor și care au căutat să tulbure noul sistem de viață creștin.³ Sunt cunoscute două feluri principale de mărturisiri de credință: *cele predicate neîncetat*, începând cu Mântuitorul Hristos și *cele declarate oficial de către Sf. Sinoade* (gr. *synodos*= întrunirea episcopilor unei Biserici creștine pentru a hotărî în diferite chestiuni importante).

Prima astfel de recunoaștere oficială a unui adevăr de credință a avut loc în anul 325 d.Hr., când cei 318 episcopi adunați în cetatea Niceei (astăzi Iznik, în Turcia), au formulat prima parte a Simbolului de Credință, completată ulterior,

în 381 d.Hr., la Cel de-al Doilea Sinod Ecumenic din Constantinopol (astăzi Istanbul, în Turcia). Referindu-ne la Părinții Bisericii care au alcătuit acest text, trebuie să subliniem că aceștia s-au arătat a fi inspirați de Duhul Sfânt, încât adevărurile transmise sunt stabile (ca niște legi ale Bisericii), adică „nu scad și nici nu se adaugă” (Sf. Policarp al Smirnei). De aceea, până în sec. al V-lea, când a fost introdus în Sf. Liturghie, Crezul a fost rostit cu ocazia Botezului, poarta de intrare în creștinism.

Cu toate că dogmele formulate în Crez depășesc gândirea limitată a omului, fiind pline de aspecte contradictorii ce exprimă infinitul și finitul unite⁵, totuși ele au nevoie să fie mereu explicate de

Cel mai vechi manuscris existent al Crezului niceo-constantinopolitan, datat în sec. al VI-lea d.Hr. (Universitatea Manchester, UK)

Domnul de viață Făcătorul, Care de la Tatăl purcede...

Sf. Treime este imaginea comuniunii noastre în cadrul Bisericii; o Treime de Persoane ce au în comun întreaga ființă, fără a se confunda între Ele. Or cea mai des întâlnită formă de explicare a acestei învățături de credință în Biserică este *Cultul ortodox (Slujbele)*, la care cu toții suntem invitați să participăm. Limbajul rugăciunilor, imnelor, al binecuvântărilor și doxologiilor, mult mai accesibil, prin expresivitate are aceeași valabilitate ca și mărturia dogmatică din Crez. Cu precădere, Sf. Liturghie din duminici și sărbători aruncă o lumină nouă asupra a tot ce înseamnă Taina Întrupării lui Hristos, ca identificare a lui Dumnezeu cu omul căzut. Astfel, articolul din Crez: *Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din cer* poate fi tradus prin derularea celui mai sfânt și zguduitor moment al slujbei, anume *sfințirea Darurilor de pâine și de vin și prefacerea lor în Sfântul Trup și Sânge* ale lui Hristos. E momentul în care Mântuitorul devine prezent real și substanțial, deci văzut și înțeles cu ochii spirituali ai credinței.⁶ Doar credința este, prin urmare, cea care poate face formularea teologică vie; nu putem înțelege teologia unui text

Icoană cu Sf. Constantin cel Mare, însoțit de episcopii Primului Sinod de la Niceea (325 d.Hr.), ținând în mână textul Crezului⁴

Biserică, pentru a putea fi înțelese mai ușor și trăite în mod personal de fiecare credincios. Iată, spre exemplu, ce ne spune Simbolul de Credință în legătură cu învățătura despre Sfânta Treime: „Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl, Atotțiitorul [...] Și într-unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu [...] Cel deoiființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut. [...] Și întru Duhul Sfânt,

➔ dacă nu-L iubim mai întâi pe Hristos, Cel Care traversează istoria noastră și ne cheamă la mântuire.

Pe de altă parte, Simbolul de Credință poate fi explicat doar din punct de vedere teologic, ținând cont de ceea ce învață Biserica, și mai puțin de atitudinile și reacțiile personale. Cu cât cineva este mai legat de viața Bisericii, cu atât este mai liber și mai deschis către Adevărul obiectiv, surprins în Crez, Sfinții Părinți ai Bisericii fiind considerați din acest punct de vedere cei mai importanți tâlcuitori ai dogmelor cuprinse în Crez, alcătuind adevărate sinteze ale experienței creștine.⁷ Acești dascăli din vechime rămân în continuare relevanți pentru frământările și problemele lumii de astăzi, căci Biserica lui Hristos nu era privită de către ei doar ca o societate de persoane ce mărturisesc același Crez, ci Trupul lui Hristos, cu importanța fiecărui mădular în parte. Parcurgându-le lucrările, vedem că învățătura de credință reprezintă expresia unei trăiri a Evangheliei lui Hristos, în care Adevărul se împletește cu realitatea zilnică.

¹ +ANTONIE, MITROPOLITUL ARDEALULUI: *Pastorală la Nașterea Domnului*, 1988, în: Mitropolia Ardealului, XXXIII (2013), nr. 6, p. 4.

² GEORGE FLOROVSKY, *Duhul pierdut al Scripturii*, în: Mitropolia Ardealului, XXXI (1986), nr. 3, p. 20.

³ +IRINEU, MITROPOLITUL OLTENIEI, „Dogmele și mărturisirile de credință ale Bisericii”, în: *Mărturisirea de Credință - locul și rolul ei în tradiția Bisericii Ortodoxe*, Editura Doxologia, Iași, 2013, p. 311.

⁴ *Transcript*:

⁵ PR. PROF. DR. DUMITRU STĂNILAOE, *Teologia Dogmatică*, Vol. 1, EIBMBOR, București, 1996, p. 83.

⁶ PREOT PROF. DR. ENE BRANIȘTE, *Liturgica specială pentru facultățile de teologie*, Editura Lumea, București, 2005, p. 259

⁷ În acest sens indicăm câteva titluri ale colecției patristice „Părinți și Scriitori Bisericești” (PSB): Vol.12-*Despre Duhul Sfânt* (Sf. Vasile cel Mare); Vol.15-*Cuvânt despre Întruparea Cuvântului* (Sf. Atanasie cel Mare); Vol.53-*Despre Sf. Taine* (Sf. Ambrozie al Mediolanului); Vol. 30-*Epistola despre Sf. Treime* (Sf. Grigorie de Nyssa) ș.a.

Parohia Slănic Moldova în presa scrisă, laică și religioasă

Înainte de instaurarea regimului comunist, parohia Slănic și-a manifestat prezența în presa scrisă, în primul rând, prin editarea unei broșuri cu ocazia sfințirii bisericii „Sf. Ilie” din 1929, iar în al doilea rând prin publicarea unui număr impresionant de articolele religioase, scrise de preoții parohi ai stațiunii, în diferite ziare laice și în al treilea rând prin acțiunile sale, în special sfințirea bisericilor, acțiuni prezentate în ziarele laice sau religioase ale vremii.

Broșura editată de biserica Slănicului

Cu ocazia sfințirii bisericii din anul 1929, parohia Slănic editează o broșură, din inițiativa preotului paroh Clement Filimon, intitulată „*Sfințirea bisericii Sf. Iulie și Cuviosul Axentie din Slănicul – Moldovei*”, cu 31 de pagini în format A5. Broșura conține o biografie a lui Axente Pandrea, ctitorul bisericii, o scurtă prezentare a Slănicului, cuvântările ținute cu ocazia sfințirii bisericii de către P.S. Arhiepiscopul Ilarion Băcăoanu, Theodor Jellea (Epitrop general al Casei Sf. Spiridon), Gheorghe Sion (mare proprietar în Slănic, fost magistrat, cetățean de onoare al orașului Cluj), Pr. Al. Georgescu (Profesor în Brăila), Pr. Ion S. Rădulescu din Brăila, Preotul Paroh Clement Filimon, D-l Avocat N. Gh. Dorin (proprietar din Slănic și Președintele Comisiunii Interimare a orașului Bârlad), Dl. Gh. Dumitrescu (mare proprietar în Slănic și învățător pensionar), precum și articolele din ziarele vremii cu referire la sfințirea bisericii.

Preoții publiciști ai Slănicului din perioada interbelică

Părintele Neculai Munteanu Muntmarg a fost un neobosit publicist. A fost secretar de redacție la ziarul „**Bacăul**” în perioada 5 ianuarie – 18 mai 1925 („**Bacăul**” – ziar agricol, industrial, comercial și al intereselor generale. Apariție: 27 aprilie 1924 – 31 ianuarie 1944). În articolele „*Către abonații și*

cititorii noștri” și „*Ce vrem?*”, din 22 dec. 1924, N. C. Muntmarg dă noi precizări cu privire la preocupările și orientarea ziarului. Iscălește materiale din prima serie a ziarului, dar și din a II-a și a III-a. A publicat și în ziarul „**Moldova**” (ziar independent al intereselor generale. Apare până în 17 decembrie 1925). Este unul dintre cei mai fervenți colaboratori ai ziarului „**Curentul Bacăului**” (Organ independent săptămânal. Apare: 28 iunie 1929 – 21 august 1939). Publică și la „**Glasul nostru**” (Revistă de cultură și educație, An. I, nr. 1, ianuarie 1931); din cuprinsul primului număr: „*Spre un drum cultural*” de N. C. Munteanu Muntmarg.¹

Merită pomenită mulțimea articolelor publicate în revista „Cultura poporului”, al cărei director era generalul de Divizie Nicolae Petala. Această publicație apărută la Cluj în 1921 își ia sarcina de a culturaliza poporul greu încercat de Primul Război Mondial. Astfel părintele Neculai Munteanu publică peste 30 de articole² de zidire sufletească și apeluri de susținere a Bisericii alături de Dr. Vasile Bianu – medic colonel ce se ocupă de igiena populației, Maiorul V. Chiru, Colonelul Ionescu M. Dobrogeanu, membru al Societății Regale Române de Geografie sau Vct. Colonel Oprescu care se ocupă de igiena veterinară („Cult. Pop.” 20/1921). Publică articole pe teme din toate domeniile, de la recenzii pentru cărți de poezie³ la dezbaterile problemei românilor bănățeni din Serbia⁴.

În calitate de membru activ al Oastei Domnului scrie mai multe articole în „Isus Biruitorul” (editat de părintele Iosif Trifa) luând atitudine, cu mult curaj, chiar față de necredința conducătorilor acestei țări în articolul „*Țara se frământă...*”, publicat în „Isus Biruitorul”, nr. 24 din 13 oct. 1935⁵: „*Țara se frământă, țara este adânc bolnavă. Păcatul s-a întins ca lepra peste trupul acestui neam care în trecutul lui a fost mai aproape de Dumnezeu,*

➔ pentru că și conducătorii lui credeau mai mult în *Cel Atotputernic*”.

Părintele Munteanu a fost un neobosit propovăduitor al Evangheliei, publicând, în afară de articole, mai multe broșuri a câte 8 sau 36 de pagini: „*Lupta Oastei Domnului*”, 1939, „*Până când veți iubi deșertăciunea?*”, 1940, „*Vino la Iisus*”, 1941, „*Calea Crucii – Calea lui Iisus*” sau „*La 20 de ani de Oaste*”, 1943, etc., toate tipărite la Tiparul tipografiei Arhidiecezane Sibiu.

Părintele Constantin Cartas, pe vremea când era preot la parohia Poenești – Vaslui, a fost redactor la „*Păstorul Tutovei*” – revista asociației preoților din județul Tutova. Părintele Cartas are numeroase articole publicate în revista „*Păstorul Tutovei*”: în numărul 9-10 pe 1943, p. 419-421, scrie recenzii la gazeta săptămânală „*Raza*” din Basarabia, „*Basarabia literară*” nr. 88 din 21 Noiembrie '43 și la „*Glasul Monahilor*”. În alte numere are scurte articole în cadrul rubricii **Cronica internă**: *Comemorarea lui Șaguna, Colțul scriitorilor, Apostolul de la Zlătari, Cifrele de la Subsecretariatul Cultelor, Nouii ctitori ai orașului Bârlad* (în nr. 5-6/1943, p. 208-213) sau: *Basarabia în doliu, Alături de doliul Arhieresc, Decanul vieții noastre intelectuale (Prof. I. Petrovici), Tot în legătură cu activitatea dela Culte, Despre Institutul misionar dela Stupeni, Noul Arhieriu Vicar al Patriarhiei, Pe acelaș răboj al Croniceii Bârlădene, Mitroforul (Iuliu Scriban)* – (în nr. 9-10/1943, p. 426-435). A mai publicat în „*Cronica Hușilor*” sau revista „*Mitropolia Moldovei și Sucevei*”. În dosarul de corespondență al Parohiei Slănic pe anul 1979, la numărul 86 din 14 iulie 1979⁶, se găsește o scrisoare adresată Episcopiei Romanului și Hușilor, în care Părintele Constantin Cartas trimite spre publicare, revistei mitropolitane, două poezii religioase. Transferat la Slănic în anul 1956, în perioada comunistă, nu a avut posibilitatea să publice decât în revistele oficiale ale Bisericii.

Presa laică interbelică scrie pe larg despre sfințirea bisericii din Slănic:

„*Curentul*” nr. 578/28 Aug. 1929; „*Duminica Poporului*” din Oct. 1929, „*Bacăul*” nr. 16/28 Aug. 1929 și „*Vârtejul*” din Brăila. În fotografia de la sfințirea bisericii din Cerdac apare o persoană, în costum și cravată, cu ziarul „*Universul*” în mână. Presupunem că este un ziarist prezent la eveniment care a relatat despre sfințire. Revista „*Cronica Romanului*”, a Episcopiei Romanului, scrie pe larg despre eveniment: „[...] După citirea Sfintei Evanghelii, a rostit o înălțătoare predică P.S. Arhieriu Ilarion, scoțând în evidență fapta creștinească săvârșită de Doamna Eufrosina Ștefănescu, prin care se reînvie tradiția din trecut când domnitorii și alți evlavioși creștini, ridicau locașuri sfinte întru slava lui Dumnezeu”.

După încheierea perioadei comuniste parohia Slănic a revenit în atenția presei scrise, laice și religioase. Primul articol postrevoluționar cu referire la activitatea parohiei este scris de I. Bișcă: *Icoana, fereastră spre absolut în Deșteptarea*⁷, din 1 iulie 1996, în care este prezentat vernisajul expoziției de icoane pe sticlă a 10 copii de la cercul de pictură coordonat de preoții din Slănic. Resfințirea bisericii din 1996, stabilirea patronului spiritual al orașului Slănic Moldova, hramul parohiei sau sfințirea unei troițe, vizitele ierarhilor la hram sau venirea Oastei Domnului la Slănic, au constituit subiecte tratate în reviste laice ca: *Deșteptarea, Curierul de Slănic, Monitorul de Bacău, Noul Curier de Slănic Moldova, Ziarul de Bacău, Informația Bacăului, Onești Expres* sau religioase: *Credința ortodoxă, Cronica Romanului, Iisus Biruitorul, Lumea Credinței* sau *Ziarul Lumina*⁸.

Începând cu anul 2006 parohia Slănic va continua buna tradiție a preoților Clement Filimon și Neculai Munteanu de a edita broșuri de informare și va lansa revista parohială, cu apariție anuală, intitulată „*Izvorul numărul unu*”. Momentul decisiv al apariției acestei reviste l-a constituit publicarea articolului *Părintele Nicolae Grebenea la 100 de ani*, scris de Demostene Andronescu în **Puncte Cardinale**⁹ din luna octombrie 2005. Părintele Nicolae Grebenea a fost

primar la Slănic în timpul regimului legionaro-antonescian. Caracterul inedit al acestei informații – un preot-primar la Slănic – va da specificul viitoarei reviste, fondată de venerabilul preot Mircea Ilie: aducerea la lumină a unor informații deosebite din arhive sau publicații recente cum ar fi cele despre: Părintele Cartas – studentul lui Nicolae Iorga, preoții militari de la Slănic, viața poetului Valeriu Filimon, fiul preotului Clement, etc. descoperite de preoții parohiei sau cele despre existența unei monede locale în Slănic, jetoanele Cazinoului sau Ozocherita de pe valea Slănicului, promovate de ing. Bălăiță Dorel. Colectivul de redacție al revistei se mândrește, astăzi, cu cei care au semnat articole valoroase, de-a lungul timpului: I.P.S. Ioachim, Dan Sandu, părintele Petru Roncea, Ancuța Chirilă, Gheorghe Palel, Dumitru Alexandru, Cornel Stoica, Ioan Dănilă, Ion Moraru¹⁰, Gheorghe Bogza, Eugen Șendrea, Maria Bilțiu, Ana Ciuchi, Demostene Andronescu etc. Multe informații din „*Izvorul numărul unu*” au fost preluate de presa laică și promovate la nivel național¹¹ în presa scrisă sau mediul online. Catalogul Mediatic Ortodox pe anul 2017, editat de Editura Basilica a Patriarhiei Române, cu binecuvântarea Preafericitului Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pe lângă prezentarea revistei eparhiale *Cronica Romanului*, face și prezentarea celor trei reviste din cadrul Protoieriei Onești: *Izvorul numărul unu, Sarea pământului și Potirul Vișoarei*.

Preoții parohiei Slănic, urmând, de asemenea, tradiția preoților cărturari slăniceni, au publicat un număr mare de articole în reviste laice. Astfel, părintele Mircea Ilie a publicat mai multe articole în revistele „*Credința ortodoxă*”, „*Cuvântul care zidește*” și „*Noul Curier de Slănic Moldova*”¹². Preoții Valentin și Cătălin Ilie au publicat peste 125 de articole în revistele „*Credința ortodoxă*”, „*Noul Curier de Slănic Moldova*”, „*Cronica Romanului*”, „*Pro Unione*” (Revistă a Fundației Culturale Pro Unione), „*Sarea*

(continuare în p. 15)

Preot Cătălin ILIE

General (r) Conf. Univ. Dr. Vasile Jenică APOSTOL

Generalul de armată Nicolae Ciupercă, un demn martir al neamului românesc

Personalitate proeminentă a Infanteriei române, generalul de armată Nicolae Ciupercă este unul dintre marii comandanți ai Armatei noastre care, în anii 1938-1939, a îndeplinit funcția de ministru de război al României, precum și unul dintre militarii de rang înalt care s-a opus continuării operațiunilor Armatei Române în vara și toamna anului 1941 dincolo de Nistru.

Născut la 20 aprilie 1882, la Râmnicu Sărat, după ce a absolvit liceul în orașul natal, în vara anului 1900, având vârsta de 18 ani, a optat pentru cariera de ofițer al Armatei Române. A urmat mai întâi cursurile Școlii Militare de Ofițeri de Infanterie și Cavalerie din București în anii 1900-1902 și apoi pe cele ale Școlii Superioare de Război, în anii 1911-1913. A participat, în calitate de comandant de companie, în al Doilea Război Balcanic, de comandant de batalion de infanterie în Primul Război Mondial și de comandant al Armatei 4 Române în primele acțiuni militare din cel De-al Doilea Război Mondial care au avut ca scop strategic eliberarea străvechiului pământ românesc al Basarabiei. A urcat pe scara ierarhiei militare de la gradul onorific de elev-sergent în Școala Militară, până la cel de general de armată, fiind avansat succesiv la gradul de sublocotenent în anul 1902, locotenent, în 1907, căpitan, în 1911, maior, în 1916, locotenent-colonel, în 1917, colonel, în 1920, general de divizie, în 1937, general de corp de armată, în 1940, și general de armată, în 1941.

În cele trei decenii de activitate (1902-1941), sub faldurile drapelului unităților militare, generalul Nicolae Ciupercă a îndeplinit numeroase funcții de comandă și de stat major, cele mai importante fiind acelea de comandant al Corpului 3 Armată în anii 1937-1938, ministru de război, în anii 1938-1939, comandant al Inspectoratului General al Armatei, în anul 1939, comandant al

Armatei 2 Române, (1939-1940) și comandant al Armatei 4 Române, în anii 1940-1941.

Animat de cele mai înalte sentimente patriotice, în ziua când i s-a încredințat comanda Armatei 4 Române, generalul de corp de armată Nicolae Ciupercă s-a adresat astfel generalilor, ofițerilor, subofițerilor și soldaților din structura Armatei: *„Venind în fruntea acestui important comandament, aduc cu mine un suflet cald, un simțământ de împlinire a datoriei, dezvoltată în cel mai înalt grad, o energie neînfrântă; vă rog pe fiecare din voi, de la soldat la cel mai înalt, să mă ajute în sarcina grea, dar frumoasă, pe care Majestatea Sa Regele, șeful suprem al oștirii, mi-a încredințat-o în apărarea gliei strămoșești din blajina provincie basarabeană. Am credința neșămutată că ostașii Armatei 4 sunt însuflețiți de același sentiment ca în inima comandantului lor și că în piepturile noastre bate sufletul oștenilor lui Ștefan cel Mare și Sfânt, care ani de-a rândul au fost străjerii neclintii ale hotarelor de răsărit ale Moldovei.”*

Evenimentele care s-au succedat cu repeziune în vara anului 1940 au făcut ca trupele generalului de corp de armată Nicolae Ciupercă să părăsească teritoriul Basarabiei și să se retragă în condiții dramatice la vest de râul Prut. În ziua de 29 iunie 1940, când comandamentul sovietic a emis al doilea ultimatum privitor la părăsirea Basarabiei de către Armata Română, generalul de corp de armată Nicolae Ciupercă s-a adresat comandanților de mari unități și unități cu următorul ordin circular: *„Măsura luată de comandamentele superioare nu atinge întru nimic sentimentele de cinste ostășească ale comandanților și soldaților Armatei 4 căreia îi fusese încredințată*

apărarea Basarabiei. Cunoscând sentimentele voastre de devotament și sacrificiu față de țară, angajez pe ostașii Armatei 4 (ofițeri și trupă) să execute cu strictețe ordinele ce se dau, așteptând în liniște momentul când Majestatea Sa Regele, șeful suprem al oștirii, le va permite să arate ce pot.”

În zilele de restriște care au urmat, cu măsurile adoptate pentru evacuarea tuturor unităților și tehnicii de luptă din Basarabia, generalul Nicolae Ciupercă a dovedit „multă dăruire și energie” și a intervenit în mod operativ *„pentru redresarea comandanților, pentru ridicarea materialului și aducerea lui dincoace de Prut”*, după cum se arată într-un document de arhivă semnat de generalul Constantin Iliasievici, comandantul Grupului de Armată nr. Ț în vara anului 1940.

Exigent și drept, generalul Nicolae Ciupercă a analizat cu mare răspundere modul cum a fost efectuată replierea trupelor pe malul drept al râului Prut, spunând la 6 iunie 1940 că *„evacuarea Basarabiei a scos la iveală lipsuri în pregătire și slăbiciuni morale”*, însă consideră că *„trebuie cunoscute toate*

→ *faptele pentru a desprinde cauzele care au dus la rezultatele nenorocite de a se ajunge ca unitățile să fie dezarmate și batjocorite de civili, fără ca să se dea o ripostă imediată cu orice risc, așa cum cerea buna tradiție militară.”*

Totodată, comandantul Armatei 4 Române a subliniat comportarea demnă a comandanților care „au avut tăria să pună mai presus datoria decât viața și au găsit în resursele lor intelectuale măsurile ce trebuiau luate, iar în caracterul lor energia de a le înfăptui.” În ciuda celor petrecute, în vara anului 1940, generalul Nicolae Ciupercă a luptat pentru refacerea moralului trupelor sale, a desfășurat o bogată activitate de instruire a cadrelor și trupei, având, așa cum releva, în primăvara anului 1941, generalul Iosif Iacobici, ministrul de război, „un mare merit în pregătirea Armatei 4 pe care a condus-o apoi la victorie” în lupta pentru eliberarea Basarabiei. În vederea îndeplinirii acestei misiuni istorice, generalul de armată Nicolae Ciupercă a avut inițial în subordinea sa următoarele mari unități: Corpurile 3 și 5 Armată împreună cu Diviziile 5, 15, 21 și 35 Infanterie, 1 Grăniceri precum și Brigăzile 1 și 2 Fortificații. În urma concentrărilor efectuate în preajma intrării României în război, la 22 iunie 1941, efectivele Armatei 4 Române s-au ridicat la 127.625 militari din care: 4.321 ofițeri, 3.371 subofițeri și 119.903 gradați și soldați. Sub comanda energică a generalului Nicolae Ciupercă, marile unități au fost dispuse, în primăvara anului 1941, în partea de sud a Moldovei, eșalonul întâi ocupând dispozitiv ofensiv pe malul drept al râului Prut. La 18 iunie 1941, Armata 4 Română a intrat în compunerea Grupului de Armate „General Ion Antonescu”, iar la 22 iunie 1941, la ordinul comandantului suprem al Armatei Române, marile unități subordonate generalului Nicolae Ciupercă au declanșat acțiunile de luptă care s-au soldat până la 25 iulie 1941 cu eliberarea părții de sud a Basarabiei. După această dată, generalului Nicolae Ciupercă i s-a încredințat misiunea să coordoneze acțiunile ofensive ale Armatei 4 Române pentru cucerirea marelui oraș

și port maritim Odessa. Operațiunea a fost organizată și condusă de Statul Major al Armatei în frunte cu generalul Nicolae Ciupercă. Aceasta s-a declanșat în dimineața zilei de 8 august și s-a desfășurat până la data de 16 octombrie 1941. Succesul a fost obținut cu mari eforturi prin angajarea în bătălie a unui număr de 18 divizii, 4 brigăzi independente, 24 divizioane de artilerie grea, 6 grupări de recunoaștere de corp de armată, 650 avioane, 2 vedete rapide și un submarin. În total, Armata 4 Română a angajat în operațiunea ofensivă pentru cucerirea orașului Odessa 339.223 de militari (12.049 de ofițeri, 9.845 de subofițeri și 318.329 de gradați și soldați), dintre care au căzut pe câmpul

foarte grele Armata 4-a în intervalul 22 iunie-9 septembrie 1941”. În aceeași zi și cu același ordin au fost decorați și câțiva dintre comandanți de divizii care au acționat la Odessa sub ordinele generalului Nicolae Ciupercă, printre aceștia fiind generalii Popescu Cosma Marin (Divizia 15 Infanterie), Stăurescu Gheorghe (Divizia 14 Infanterie), Șteflea Ilie (Divizia 3 Infanterie), Șova Nicolae (Divizia de Gardă) și Potopeanu Gheorghe (Divizia de Grăniceri).

La sfârșitul lunii august 1941, generalul Gheorghe Gheorghiu, care îndeplinea, în baza ordinului dat de generalul Ion Antonescu, misiunea de ofițer de legătură al Înaltului

Cucerirea orașului Odessa

de luptă 90.020 (morți, răniți și dispăruți). Pe timpul acțiunilor care s-au desfășurat între 8 august și 16 octombrie 1941, trupele generalului Nicolae Ciupercă au consumat 70.000.000 de cartușe, 26.000 de grenade, 830.000 proiectile de artilerie de diferite calibre. Cele mai grele lupte s-au desfășurat în zona localităților Dalnik, Tătarca, Kubanka, Kujanik, Adjalik și Freudental, unde militarii Armatei 4 Române au făcut minuni de vitejie. Prin Decretul Regal numărul 2888 din 17 octombrie 1941, la numai o zi de la cucerirea orașului Odessa de către trupele române, generalul Nicolae Ciupercă a fost distins cu Ordinul de război „Mihai Viteazul”, Clasa a III-a, „pentru devotamentul, abnegația și energia cu care a comandat în situații

Comandament Român cu Misiunea Militară Germană, s-a adresat generalului Nicolae Ciupercă, propunându-i să solicite comandamentului german „să continue operațiunile în Est, cot la cot cu Armata Germană, așa cum procedase generalul Petre Dumitrescu, comandantul Armatei 3 Române”. Refuzând să dea curs propunerii făcute, generalul Nicolae Ciupercă a redactat și expediat generalului Gheorghe Gheorghiu următorul mesaj: „Regret, o astfel de scrisoare; nu o pot face pentru simplul motiv că eu personal sunt contra operațiunilor de așa mare amplitudine din partea Armatei noastre, care nu este o armată mondială sau europeană”. Același lucru a fost susținut și argumentat la

➔ sfârșitul lunii august în fața generalului Alexandru Ioanițiu, șeful Marelui Stat Major. Atitudinea sa fermă față de problema importantă a participării Armatei Române la operațiunile Armatei Germane pe teritoriul Uniunii Sovietice a dus la un conflict major cu Ion Antonescu care-i promisese lui Adolf Hitler continuarea acțiunilor ofensive până la înfrângerea armatelor sovietice. Ca urmare, la 9 septembrie 1941, comanda Armatei 4 Române a fost încredințată generalului de armată Constantin Constantinescu-Claps. Supărat pentru nedreptatea ce i s-a făcut, generalul Nicolae Ciupercă și-a dat demisia din armată la 13 octombrie 1941. În vara anului 1942, când Armata 4 urma să fie trimisă din nou în teatrul de operații pentru a acționa în zona Stalingrad, generalul Pantazi, care îndeplinea funcția de ministru de război, i-a propus generalului Ciupercă să preia din nou comanda armatei, deși acesta îndeplinea funcția de reprezentant al Ministerului Înzestrării și Aprovizionării Armatei și membru în Consiliul de Administrație al Societății Metalurgice Copșa Mică. După o matură chibzuință, generalul Nicolae Ciupercă a respins propunerea, aducând aceleași argumente menționate și în scrisoarea către generalul Gheorghe Gheorghiu din august 1941. Doi ani mai târziu, după evenimentele din august 1944, pe când la conducerea Ministerului de Război se găsea generalul de armată Lascăr Mihail, generalul Ciupercă a redactat un memoriu prin care solicita reactivarea sa, socotindu-se „încurajat de hotărârea guvernului actual” – se menționa în – memoriu „referitor la întronarea dreptății și repararea nedreptăților trecute, înțeleg să-mi apăr prestigiul la care am ținut ca la ochii din cap și să spulber credința că eu m-aș fi hotărât să suport cu resemnare injuriile ce mi s-au adus.” Memoriul și solicitarea sa de a fi rechemat în cadrele active ale Armatei au rămas nesoluționate.

În efervescența evenimentelor politico-militare din primăvara anului 1945, în România a luat ființă o organizație subversivă denumită conspirativ „Graiul sângelui”, condusă de cunoscutul luptător anticomunist Ion Vulcănescu. Această

organizație și-a constituit centre importante în țară, urmând ca luptătorii să fie dotați cu armament și muniții pentru a înlesni acțiunile trupelor aeropurtate americane care trebuia să debarce în România. Generalul Ciupercă a fost numit comandant militar al organizației „Graiul sângelui”, sub numele conspirativ „Generalul Cioantă”, iar colonelul Ion Gradin a fost numit șef de stat major. În luna martie 1948, după doi ani de activitate subversivă, generalul Nicolae Ciupercă a hotărât ca membrii grupului din Valea

Prahovei să fie conduși de maiorul Constantin Latea, iar grupurile de la Caracal, Orșova și Banat de către generalul Grigore Moșteoiu. Cu acest prilej s-a stabilit ca trupele de desant din armata americană să fie lansate în următoarele zone: în jurul capitalei, pe Valea Prahovei și în Transilvania pe văile Someșului și Mureșului. În acest scop. Generalul Nicolae Ciupercă i-a dat misiunea colonelului Ion Gradin să întocmească un plan de acțiune, iar maiorului Constantin Satea (nume conspirativ maior Frunză) să recunoască în Valea Prahovei locurile unde putea fi lansat desantul american. Trecând la îndeplinirea misiunilor primite, maiorul Constantin Satea a propus să fie folosită ca loc de desantare moșia maiorului aviator Constantin Băzu-Cantacuzino sau valea râului Buzău.

Activitatea organizației „Graiul sângelui” a intrat în vizorul organelor represive și, în toamna anului 1948, membrii acesteia a început să fie arestați. În septembrie 1948, conducătorii organizației au discutat asupra viitorului acesteia: „unii au propus autodesființarea sau să se dea un comunicat antedatată că organizația își încetează activitatea”. Generalul Nicolae Ciupercă s-a opus și a declarat: „vom intra în pușcărie ca să se știe că nu am vrut ca România să devină o republică a Uniunii Sovietice”. Printre

primii care au fost arestați s-a aflat și generalul Nicolae Ciupercă sub acuzația de „complot de uneltire contra ordinii publice” imputându-i-se că în anii 1946-1948 a acționat în cadrul organizației „Graiul sângelui”. A fost ridicat de la locuința sa din București și închis la penitenciarul Jilava. În procesul verbal întocmit de Direcția Generală a Securității Poporului se prevedea că generalul Nicolae Ciupercă fusese recrutat de această organizație paramilitară în vara anului 1946, participând „la toate ședințele conspirative. În toamna anului 1947, generalul Nicolae Ciupercă a fost numit comandantul militar al organizației”. Documentul menționat specifică textual că generalul Nicolae Ciupercă a trecut la „întocmirea planului de acțiune în forță care prevedea ocuparea instituțiilor cheie, a nodurilor de comunicații și suprimarea conducerii statului pentru constituirea unui guvern în frunte cu generalul Rădescu”. Pentru acest lucru se intenționa să se recurgă „la răscoala armatei” și să se stabilească legătura cu ambasadorul american de la București pentru sprijin. Prin sentința numărul 699 din 11 iulie 1950 a Tribunalului Militar București, inculpații în procesul „Graiul sângelui” au fost condamnați la ani grei de închisoare: profesorul Ion Vulcănescu, conducătorul organizației, la 25 ani muncă silnică, generalul Ion Mihăiescu (nume conspirativ Cireș) la 20 ani muncă silnică, iar alții au primit pedepse asemănătoare. Generalul de armată Nicolae Ciupercă, comandantul militar al organizației, nu a mai făcut obiectul acestei sentințe, cu numai câteva zile înainte, la 25 mai 1950, orele 16.30, încetând din viață în închisoarea Văcărești, la vârsta de 68 de ani. În această fatidică zi de mai s-a mai stins o stea de pe firmamentul artei conducerii oștilor române în timp de război. „S-a stins un general de elită al Armatei noastre care în întreaga sa carieră militară s-a remarcat ca ofițer capabil, laborios și conștiincios cu simțul onoarei și curajului ca un om de caracter, inteligent, cu o judecată admirabilă, exemplu de sănătate sufletească, element de reală valoare, de o modestie care aproape nu se mai întâlnește la nimeni în vremurile noastre” – cum bine și frumos l-au apreciat și caracterizat camarazii săi.

Un mărgăritar necunoscut - domnul învățător Gheorghe Apostol, cărturar al satului Păltinata

Istoria, încă înainte de apariția și răspândirea creștinismului, dă dovadă asupra faptului că din cele mai vechi timpuri, moartea unui membru al familiei nu însemna despărțirea sa de cei dragi și nici pierderea statutului său în comunitatea din care făcea parte. În Paleoliticul Mijlociu (25.000 – 30.000 î. Hr.), ritualul funerar prevedea înhumarea celui adormit în poziție chircită, în incinta spațiului locuit care, la acea vreme, era reprezentat de peșteri. Trupul defunctului era presărat cu ocru roșu, iar îngroparea sa se făcea alături de obiecte casnice care să îi servească în viața ce îl aștepta după moarte. Așadar, încă de la începuturile comunităților umane, credința în viața de după moarte este atestată inclusiv de istorici, fie ei creaționiști sau evoluționiști. Odată cu răspândirea creștinismului, pornind de la mormântul gol al Celui înviat a treia zi din morți, Care s-a făcut „începătură celor adormiți” (I Corinteni 15, 20), bisericele au fost înconjurate de cimitire.

Termenul de cimitir provine din limba greacă și înseamnă „dormitor”, cuvânt ce vine, la rândul său, de la verbul grecesc „a dormi”. Cu alte cuvinte, etimologia relevă și caracterul provizoriu al stării celor adormiți, în expectativa Parusiei: „Vine ceasul când toți cei din morminte vor auzi glasul Lui și vor ieși cei ce au făcut cele bune spre învierea vieții, și cei ce au făcut cele rele spre învierea osândirii” (Ioan 5, 28-29). Lumina cea Necreată care luminează sufletele celor adormiți în raiul dumnezeiesc se răsfrânge și în lumea noastră, prin pomenirea din neam în neam și din veac în veac a celor dragi care fac parte din Biserica biruitoare. În contextul comemorării, anul acesta, de către Biserica Ortodoxă Română, a celor adormiți în Domnul, precum și a valorii liturgice și culturale a cimitirelor, lucrarea de față evocă personalitatea cărturarului satului Păltinata, comuna Gura-Văii, județul Bacău: domnul învățător Gheorghe Apostol.

Viu în conștiința vechilor elevi și în memoria colectivă a enoriașilor

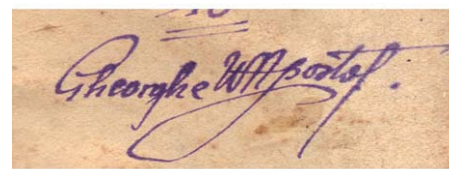
satului Păltinata, personalitatea domnului învățător, deși una impresionantă, nu a fost până acum evocată într-o publicație. În urma sa, nu au rămas doar generații de copii și părinți recunoscători profund efortului său pedagogic depus de-a lungul celor 35 de ani de activitate la catedră, ci și o bibliotecă personală, atât adunată cu mari eforturi în perioada interbelică, cât și redactată de el însuși.

Pentru a înțelege mai bine, munca domnului Apostol, trebuie conturat cadrul istoric în care acesta se naște și trăiește. Gheorghe Apostol vine pe lume la numai doi ani de la răscoala din 1907, care a zdruncinat din temelii Vechiul Regat, urmărind cu o curiozitate adolescentină evenimentele Marelui Război, desăvârșindu-și studiile în anii interbelici și activitatea în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Ulterior, în perioada comunistă, trecând la Domnul în anul 1969. Așadar, notițele consemnate în jurnalul învățătorului sunt de o valoare istorică incontestabilă, întrucât reprezintă adevărate surse primare de informare cu privire la evenimentele marcante care au schimbat fața României, Europei și a întregii lumi în așa-numitul *secol scurt*.

Se naște la 27 ianuarie 1909 în comuna Gura-Văii – actualul sat Bârsănești, județul Bacău, din părinții Vasile Apostol și Ioana A. Pătrașcu. Este al patrulea născut dintre cei șapte copii, doi dintre frați trecând înainte de vreme la Domnul. Anul 1916 marchează intrarea României în prima conflagrație mondială, lucru surprins și în jurnalul său, printr-o amintire foarte dureroasă, frontul răpindu-i tatăl pentru totdeauna. Astfel, Gheorghită, la doar 7 ani, alături de frații săi, rămâne orfan de tată.

În prim plan: vechea școală din Păltinata; în plan secund, noua școală

Era în seara de 14-15 august 1916. Clopotele chemau jalnic soldații și toți cei în stare pentru apărarea patriei, la arme. Din somn am fost trezit de sunetul tobei de la primărie, care ne anunța „botezul sângelui”. Prin sat, o vie animație și mereu pașii lui du-te-vino în sus și-n jos. N-am mai adormit. Mama, ferită de privirile noastre, își ștergea lacrimile de la ochi! Oare pentru ce? Tata nu mai venise pe acasă de un an și jumătate. Eram copil și nu înțelegeam toate. Auzeam de „rășbel” și așteptam, cu nerăbdare, să vedem ce distracții o să-mi aducă „rășbelul”! Mi-au și adus multe; dar nici într-un caz concomitente cu cele gândite de mine!

În lipsa tatălui, Gheorghe Apostol găsește în persoana învățătorului David Melinte autoritatea figurii paterne, care să reprezinte, totodată, un model pentru el. Domnul Melinte îi inspiră dragostea pentru școală și învățământ: *Sufletul școlii este învățătorul*. Finalizează ciclul primar de studii în fruntea clasei și continuă Școala Normală la Bacău, unde se remarcă prin

rezultate de excepție. Încă de la 15 ani, mărturisește, în jurnalul său, că îi plac „liniștea, ordinea-n toate” și respectarea datoriei față de lecții și de profesori. De asemenea, el consemnează schimbările politicii interne românești ce influențează conducerea școlii pe care o urmează: numirile directorilor se fac în funcție de partidul care se află la guvernare.

Din paginile jurnalului său reiese un puternic atașament atât față de plaiurile natale, cât și față de valorile naționale și religioase care caracterizează întreaga societate contemporană lui. Participarea la slujbele Bisericii nu era doar o datorie morală, la latitudinea conștiinței fiecăruia, ci o datorie ca elev, întrucât preotul îi iscălea biletul de voie ce atesta prezența regulată la serviciul liturgic. În câteva pagini, tânărul elev consemnează și gânduri și sentimente ce îi marchează experiența participării la slujba Învierii din anul 1927:

Era o noapte liniștită, senină și cerul părea mai luminat ca oricând, cu toate că nu era lună. Când am fost aproape de biserică, clopotele au și început a se cutremura și a da de veste unei lumi întregi, că mormântul pecetluit cu cele mai grele blocuri de piatră urma să se deschidă; iar Cel prealnalt să se înalțe în sferile luminoase ale Cerului! Simțeam pulsațiile inimii și un sentiment de admirație a divinului mă făcea să mă simt mai ușor pe pământul pe care îl călcam. În aceste emoții am pătruns în biserică. Am asistat la întreg serviciul divin al Învierii și ce fericit mă simțeam cântând „Hristos a Înviat!” și „Luminează-te, noule Ierusalime!”.

După numirea ca învățător, singurul loc disponibil îl găsește în Basarabia, în cadrul unei comunități nemțești. În acest mediu, învață limba germană și este marcat de rigurozitatea nemțească pe care o va păstra pentru tot restul vieții. Dorul, însă, nu îl lasă departe de plaiurile natale, întorcându-se ca învățător în satul Păltinata, în anul 1933. Amintirile sale confirmă că, în acele zile, biserica satului era în construcție. Patru ani mai târziu, biserica parohială va fi sfințită, context în care casa învățătorului găzduiește pe preotul Tudorache,

Domnul învățător (dreapta) alături de soția Ecaterina, doi copii și tânărul familie de învățători Spătaru Vasile și Elena

timp de două săptămâni. În timpul șederii sale, părintele botează pe cel de-al doilea copil al familiei Gheorghe și Eugenia Apostol. Concomitent, are loc și construcția noii școli din Păltinata; apariția acesteia, alături de sfințirea bisericii, unește pe sătenii care, până atunci, fuseseră împărțiți între localitățile vecine, Răpile și Gropile.

Talentul său pedagogic a fost dublat de pasiunea pentru cultură, literatură, filosofie, religie și medicină. Mărturie stau numeroase caiete păstrate, în care dovedește calități de autodidact desăvârșit. Toți cei care l-au cunoscut au remarcat aceste trăsături excepționale ale învățătorului. Dincolo de aceste lucruri, vremurile grele pe care le traversau românii după ascensiunea regimurilor totalitare își pun amprenta și asupra vieții sale de familie. Comuniștii îl obligă să divorțeze de soția sa, din pricina rădăcinilor ei genealogice care

contraveneau ideologiei statului instaurat prin abdicarea regelui Mihai I. Drept urmare, este nevoit să locuiască în școala din sat, în condiții foarte grele, traversând cu mari provocări frigul nopților de iarnă, dincolo de toate inconveniențele de ordin igienic și moral. Cu toate acestea, dragostea și respectul față de soție și copii nu a încetat nicio clipă, rămânând o familie până la capăt.

Dragoste față de Gheorghe Apostol nu a simțit doar familia sa, ci generații întregi care îi poartă recunoștință, fără ca timpul să ștergă amintirea sa din inima satului căruia i s-a dăruit, de la catedră, preț de decenii, până în 1968 când iese la pensie. Excepționalul învățător Apostol nu petrece mult timp în lipsa clasei, întrucât Domnul îl cheamă la ceruri doar un an mai târziu. Mărturiile vii ale talentului său pedagogic sunt, alături de sutele de elevi care au făcut cariere de excepție, și proprii copii: Cezar, devenit medic și director al Spitalului din Săveni, Petronela, stabilită în Arad și Valentin, stabilit la Iași. Deși distanța le îngreunează drumul către mormântul iubitelui tată, venind totuși anual pentru săvârșirea slujbei parastasului, domnul învățător Apostol este prezent pe pomelnicele credincioșilor satului Păltinata, fiind pomenit la fiecare Sfântă Liturghie săvârșită în bisericuța pe care a văzut-o ridicându-se.

O parte din familia învățătorului în fața casei din satul Păltinata

Parohia Slănic Moldova în presa scrisă, laică și religioasă

(urmare din p. 9)

pământului”, „Iisus Biruitorul”, „Atitudini”, „Puncte cardinale”, „Potirul Vișoarei”, „Magazin istoric”, „Onești Expres” și „Izvorul numărul unu”.

Toate aceste activități ale parohiei de publicare a unor articole în diverse publicații, precum și editarea revistei proprii, au făcut ca mulți tineri din Slănic să fie antrenați în promovarea zonei, prin scris, în special în cadrul rubricii „Tineri fii ai localității” din cuprinsul „Izvorului numărul unu”. Menționăm aici, în mod deosebit, pe profesoara, de Limba și literatura Română, Anuța Elena (Maștei) Chirilă care face parte și din corpul redacțional al revistei parohiale de la Slănic.

¹ Gheorghe Pătrar, „Publicațiile periodice băcăuane (1867 – 1967)”, Bibliografie monografică, Biblioteca Municipală Bacău.

² De la nr. 18/1921 la nr. 336/1930.

³ Poetul C.R. Crișan și volumul său de versuri – *Cântarea mântuirii mele*, în „Cultura poporului”, anul VIII, nr. 235, 24 iunie 1928, p. 2.

⁴ *Românii bănățeni din Serbia*, în „Cultura poporului”, anul IX, nr. 302, 1 decembrie 1929, p.1.

⁵ Traian Dorz, *Istoria unei jertfe*, vol II, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 1999, p. 217-218.

⁶ Arhiva Parohiei Slănic, dosarul anului 1979.

⁷ Cotidian independent, Anul VII, Nr. 1849, Luni 1 iulie 1996.

⁸ Exemplu: M. E. Gașpar, *O nouă sfințire*, Deșteptarea, Cotidian independent, Anul VII, Nr. 1873, Luni 29 iulie 1996, p. 1; M. E. Gașpar, „Singura speranță ni-i credința”, Deșteptarea, Cotidian independent, Anul VII, Nr. 1874, Marți 30 iulie 1996, p. 6; *** *Stabilirea Patronului spiritual al orașului Slănic Moldova*, Curierul de Slănic, Periodic de informare turistică și divertisment, Director: Marin Cimponeriu, Nr. 2/1-15 februarie 1997, p. 8; Petru Done, *Slănicul Moldovei petrece trei zile de Sfântul Ilie*, Monitorul de Bacău, Sîmbătă, 19 iulie 1997, p. 3; Cornel Galben, *Sfântul Ilie – protectorul Stațiunii Slănic Moldova*,

Credința ortodoxă, Periodic de cultură, atitudine și spiritualitate ortodoxă, Anul I, Nr. 6, August 1997, p. 6; *** *Apel din Slănic Moldova*, Credința ortodoxă, Periodic de cultură, atitudine și spiritualitate ortodoxă, Anul I, Nr. 8, Oct. 1997, p. 2; Dan M., *Slănic Moldova are o troiță*, Deșteptarea, Cotidian independent, Anul X, Nr. 2474, Marți, 21 iulie 1998, p. 2; Florin Crăciun, *S-au încheiat „Serbările Slănicului”*, Monitorul de Bacău, Marți, 21 iulie 1998, p. 5A; C. O., *Serbările Slănicului*, Credința ortodoxă, Revistă lunară de cultură, atitudine și spiritualitate a Episcopiei Romanului, Anul II, Nr. 8 (18), August 1998, p. 2; Preot Florin Țuscanu, *Zilele Slănicului – 16-21 iulie 2001*, Cronica Romanului, Revistă de teologie, cultură și spiritualitate a Eparhiei Romanului, Nr. 1, Serie Nouă, August 2001, p. 19; Preot drd. Florin Țuscanu, *Zilele Slănicului*, Credința ortodoxă, Revistă lunară de cultură, atitudine și spiritualitate a Episcopiei Romanului, Anul V, Nr. 8 (54), August 2001, p. 18; A. A., *Capela sfântă*, Noul Curier de Slănic Moldova, Săptămânal de informație, educație, cultură și sănătate, Președinte de onoare Corneliu Iacobov, Fondat în 2001 de Andrei Șerban, Anul I, Nr. 4, 15 octombrie 2001, p. 4; Preot Petru Roncea, *De la Nemira la Ceahlău – sau cum urcă spe munți Oastea Domnului. Liturghie după Liturghie la Slănic Moldova*, Iisus Biruitorul, Săptămânal duhovnicesc al Oastei Domnului, Anul XIII, nr. 35 (334), 26 aug.-sept. 2002, p. 4; Mircea Andronic, *De la Nemira la Ceahlău*, Credința ortodoxă, Revistă lunară de cultură, atitudine și spiritualitate a Episcopiei Romanului, Anul VI, Nr. 9 (67), Septembrie 2002, p. 2; *** *Slujirea lui Hristos – slujire pentru lume*, Cronica Romanului, Revistă de teologie, cultură și spiritualitate a Eparhiei Romanului, An V (Serie nouă), Nr. 1, Ianuarie 2005, p. 19; Prof. Anuța Maștei, *În miez de vară, la Slănic-Moldova*, Lumea Credinței, Magazin ilustrat, august 2007, p. 7-10; Dr. Vlad-Dorin Bejan, *Izvoarele de sănătate de la Slănic Moldova*, Ziarul Lumina, Miercuri, 5 septembrie 2007, Anul III, Nr. 206 (807), p. 13, etc.

⁹ Periodic independent de orientare național-creștină, Anul XV, nr. 10/178, Octombrie 2005.

¹⁰ Unul dintre cei mai pasionați ziariști privind manifestările religioase de la Slănic

Moldova: *O nouă apariție a revistei „Izvorul Numărul Unu”*, Informația Bacăului, Marți, 12 august 2008, Nr. 452, p. 4; *Revista „Izvorul Numărul Unu” la o nouă apariție – eveniment editorial dedicat meleagurilor slănicene*, Onești Expres, Joi, 22 iulie – miercuri, 28 iulie 2010, p. 6; *Hram la Biserica „Sfântul Ilie” din Slănic Moldova*, Onești Expres, Joi, 28 iulie – miercuri, 3 august 2011, p. 5; *În așteptarea revistei „Izvorul numărul 1”*, Onești Expres, Joi, 14 iulie – miercuri, 20 iulie 2011, p. 6; *Credință și evlavie la Hramul Bisericii „Sfântul Ilie” din Slănic Moldova*, Onești Expres, Joi, 2 august – miercuri, 8 august 2012, p. 6; *Sărbătoare religioasă cu har și dar la Slănic Moldova*, Onești Expres, nr. 490 (11, ediție nouă) 6 – 12 august 2013, p. 11; plus alte articole publicate on-line și câteva în revista „Izvorul numărul unu”.

¹¹ Exemplu: Romulus Dan Busnea, *Eroul anticomunist Nicolae Grebenea, singurul preot primar al stațiunii Slănic Moldova*, Ora 25, Săptămânal de atitudine și informare, Nr. 7, 7-13 decembrie 2010, p. 11; Romulus Dan Busnea, *Părintele Cartas, eminentul student al marelui istoric Nicolae Iorga și una dintre marile personalități spirituale care a slujit la Slănic-Moldova*, Plumb, Revistă de cultură și atitudine, Anul IX, nr. 71, februarie 2013, pp. 2 și 9 etc.

¹² Pr. Mircea Ilie: *Preotul Constantin Cartas în Credința ortodoxă*, Revistă lunară de cultură, atitudine și spiritualitate a Episcopiei Romanului, Anul III, Nr. 5 (27), Mai 1999, p. 18; *Festivalul Slănicului sub semnul tradiției ortodoxe*, Credința ortodoxă, Revistă lunară de cultură, atitudine și spiritualitate a Episcopiei Romanului, Anul III, Nr. 8 (30), August 1999, p. 7; *Te Deum – la Slănic Moldova*, Credința ortodoxă, Revistă lunară de cultură, atitudine și spiritualitate a Episcopiei Romanului, Anul IV, Nr. 6 (40), Iunie 2000, p. 2; *Popas duhovnicesc la Slănic Moldova*, Cuvântul care zidește, Revistă de cultură, atitudine și spiritualitate a Protoieriiilor Eparhiei Romanului, Iulie 2001, Numărul 4, p. 2; *Zilele Slănicului – 16-21 iulie 2001*, Noul Curier de Slănic Moldova, Săptămânal de informație, educație, cultură și sănătate, Președinte de onoare Corneliu Iacobov, Fondat în 2001 de Andrei Șerban, Anul I, Nr. 1, 17 septembrie 2001, p. 4.

O VIAȚĂ ÎN HRISTOS (I)

Au fost, sunt și vor fi printre noi oameni dedicați în întregime lui Hristos... Pentru ei viața lor nu contează. Pe primul plan este Hristos.

Mă voi referi în cele ce urmează la viața și faptele monahului de la Mănăstirea Turnu, Prahova, Părintele Pantelimon Munteanu, ucenicul și colaboratorul Părintelui Arsenie Boca, momente consemnate de Daniela Georgescu în cartea interviu: „Părintele Pantelimon de la Turnu despre Părintele Arsenie Boca și Misiunea României la Cea De-a Doua Venire a Lui Iisus”, editată la Ploiești în 2016.

Părintele Pantelimon provine dintr-o familie credincioasă cu doisprezece copii, dintre care patru au fost pe front. Însuși tatăl său a participat la Primul Război Mondial, fiind luat ca prizonier de război și dus în Italia. A luptat pentru Ardeal, să nu treacă la catolici. Și mama sa a militat pentru aceasta, făcând închisoare.

Părintele Pantelimon a făcut armata la Securitate și apoi, la îndemnul Părintelui Arsenie Boca, s-a călugărit.

Avea să treacă apoi prin ani grei de detenție, de tortură, la Galați, Gherla, Brașov, Sibiu... De trei ori era să fie împușcat... De mai multe ori era să fie omorât... Odată, în seara de Anul Nou, l-au dus la Făgăraș, l-au lovit în cap, l-au aruncat în lac, fiind siguri că va pieri. Deși înghețat, amețit complet, Dumnezeu l-a salvat. Altă dată, a fost bătut atât de cumplit încât i-au spart ochiul și osul feței. Noaptea, Maica Domnului i-a pus un deget pe ochiul spart și s-a tămăduit și oasele și-au revenit, spre stupoarea medicilor penitenciarului care nu pricepeau ce s-a întâmplat. Au fost multe alte încercări pe care le-a biruit prin credință tare.

La fel au pățimit și părintele Arsenie Boca, și Moș Ilie Burlă, basarabeanul, și mulți alții care au trecut prin închisoare, bătaie, chinuri, exil, pe care le-au îndurat cu convingerea că „**fără cruce, fără durere, nu există mântuire.**”

„Așa ne-au chinuit prin închisori din 1954, și pentru că noi nu recunoșteam nimic, au dat Decretul din 1959. Ne-au bătut, ne-au dat jos rasele, ne-au bărbierit,

ne-au tuns. Apoi ne-au condamnat... Ne-au adunat pe toți la Alba Iulia într-o casă mare, că eram mulți călugări și preoți, și ne-au trimis prin Munții Ardealului. Asta era pe 10 septembrie 1959, când, „ne-au împrăștiat prin lume” (pag. 33).

Moș Ilie, alături de Părintele Arsenie Boca și de părintele Pantelimon, au început prin 1952 un proiect comun.

Moș Ilie, la porunca lui Dumnezeu Care voia să-l salveze de sovietici, a plecat din Basarabia. În timp ce punea în car mâncare pentru drum, Dumnezeu i-a dat o icoană și i-a zis să plece repede de acolo încotro îl va duce icoana. Cum au venit rușii, l-au împușcat imediat pe socrul său că era bogat. Și el era bogat, că avea moară.

Moș Ilie plecase între timp împreună cu soția și cei trei copii. Au trecut munții și au ajuns în Oltenia. După cinci ani, după ce sovieticii s-au retras din România la venirea lui Gheorghe Gheorghiu Dej, care i-a dat pe sovietici afară din țară, icoana Mântuitorului i-a dus la Făgăraș unde au trăit într-o casă părăsită, într-o cameră mică.

Lui Moș Ilie Dumnezeu i-a dat cea mai grea sarcină: postul. L-a trimis la un preot să ia binecuvântare să postească treizeci și trei de ani. Așa că timp de treizeci și trei de ani a mâncat o dată în zi, seara, doar legume, fără ulei. Ca urmare, i s-au făcut unele descoperiri pe care i le-a încredințat și Părintelui Arsenie Boca și Părintelui Pantelimon.

Așa se face că în 1952, au început să pună în practică unele dintre ele.

Primul a fost construit clopotul, în 1962, de 350 kg, pe care au scris, după descoperirea primită de Moș Ilie: „Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați!”. El a fost construit în memoria celor 14.000 de prunci uciși de Irod, care este primul eveniment important după nașterea lui Hristos. „Acest clopot va răsună așa de tare, că va chema toate neamurile la credință” (pag. 10).

Tot în același an a fost făcută și o Raclă, cu numele Sf. Ioan Botezătorului pe ea și o Cruce din lemn, placată cu aur. Clopotul și Racla se află la Hurezi, iar Crucea se află în chilia părintelui Pantelimon. Prin ele, cei trei oameni ai

lui Dumnezeu au pus în fața poporului faptele care au marcat esențial viața Mântuitorului pe pământ, ele fiind aduse ca mulțumire pentru jertfa de sânge a pruncilor uciși de Irod, jertfa de sânge a Sf. Ioan Botezătorul și cea a lui Iisus Hristos.

Acești oameni minunați, cu mulți ani de închisoare comunistă și exil, care au încercat să înfăptuiască cele cerute de Dumnezeu, mai aveau și misiunea de a construi și trei mănăstiri: La Sâmbăta, la Bucium și în Basarabia. Pe lângă acestea, mai trebuiau construite la Bucium o biserică și o catedrală mare cu trei altare.

Pentru biserica de la Bucium, Moș Ilie a fost ajutat de Mitropolitul Nicolae Bălan, pe vremea comuniștilor. Cu mari eforturi, Moș Ilie a reconstruit biserica de la Bucium și a reînviat rânduiala de slujire a lui Dumnezeu pe acel pământ udat cu sânge mucenicesc.

„Pe la 1761, în vremea generalului Bucow, supus al Imperiului austro-ungar, supus al Mariei Tereza, care dorea catolicizarea Ardealului, fostului lăcaș mănăstiresc de la Bucium i s-a pus foc și, într-o noapte, toți călugării au ars de vii. Ei au ales moartea mucenicească, decât să treacă la catolici, stă scris în analele acestei mănăstiri, citate de părintele Cristian Șerban în lucrarea sa, <<Părintele Arsenie Boca – darul lui Dumnezeu pentru poporul care strigă>>, scrisă cu binecuvântarea Mitropolitului Serafim Joantă, pentru românii ortodocși din Germania și Europa Centrală.

Pe locul acestei mănăstiri, sacrificată odată cu sufletele care o locuiau, Moș Ilie avea poruncă de la Iisus să construiască o biserică. Din Mila lui Dumnezeu lucrător prin oameni, aceasta a fost ridicată în 1995.” (pag. 205).

Ilie Burlă, Moș Ilie al nostru, „omul lui Dumnezeu” cum îl numeau făgărășenii, a trăit între anii 1893-1984, iar mormântul său se află la Hurez, în comuna Beclean.

Părintele Pantelimon a mai subliniat în interviurile sale din această carte rolul Părintelui Arsenie Boca în cadrul înfăptuirilor arătate mai sus (clopotul, racla, crucea): el era cu calculele, cu măsurătorile, cu

→ proiectarea lucrărilor, dar a mai subliniat și rolul lui de „apostol al neamului”. A vorbit și de arestarea lui, de închisoarea de la Brașov, de Canal, de chinurile lui, de minunile lui, de învățăturile lui, de moartea lui...

De asemenea, el a răspuns multiplelor întrebări ale autoarei referitoare la propria viață.

Astfel aflăm că: „Eu voiam să plec în Sfântul Munte. Nu am vrut să mă fac preot. Și Maica Domnului a ieșit din Altar, la biserica de la Ghighiu, și Măicuța a repetat: „Eu nu te las! Ia-l și ai grijă, că la bătrânețe au să te dezbrace.” Și mi-a dat cu mâna ei patrafirul, pentru că eu nu eram preot. Apoi, mi-a arătat cine mă va dezbrăca. Și ai văzut cum s-au împlinit, apoi, toate...!

D.G.: Cum v-a descoperit Măicuța cine vă va da jos rasa călugărească și patrafirul? Ați văzut așa, în fața ochilor pe cei care urmau să vă interogheze în închisoare?

Părintele Pantelimon: Da. M-a luminat să văd și i-am văzut pe toți. Și m-a asigurat Măicuța că nu mă lasă, ci va fi alături de mine în acele momente grele. „**Să ai credință!**”, mi-a spus!

A doua oară când mi s-a arătat Maica Domnului, a fost când eram la Ierusalim. Eram așa de obosit și, din cauza postului, mi-a scăzut tensiunea. Eram lângă locul unde au stat magii... (Maica Domnului îi dă un pahar cu suc să-l bea și dispăre).

D.G.: Cum ați trăit sentimentul de prezență a Maicii Domnului?

Părintele Pantelimon: Aaa... este unul foarte puternic! Nu e pe pământ așa ceva! Iar ca frumusețe... nu am văzut pe pământ astfel de frumusețe. Iar coroana ei era numai stele. Și strălucea toată, te orbea! Toată îmbrăcă-

mintea ei strălucea ca soarele. Și coroana de pe cap, de sus... Mari minuni, mari taine! Nu mai vreau să vorbesc despre mine atâta...!”

De trei ori era să fie executat, dar a scăpat cu ajutorul Maicii Domnului... De câteva ori era să fie omorât, dar a scăpat iarăși... Când a fost arestat, l-au

bătut și l-au lovit tare la cap, i-au tăiat pielea capului și i s-a făcut rău de durere de la lovitură. Atunci, l-au cărat patru oameni pentru a-l duce la mașină care era parcată la vreo 3 km de mănăstire, ca să nu dea de bănuț. Unul dintre soldați obosind, le-a propus să-l arunce într-o fântână secată și părăsită, însă ofițerul s-a opus, deoarece răspundea de el viu sau mort. Soldații, crezând că a murit din cauza loviturilor și a faptului că pierduse mult sânge, insistau... Apoi, ca să verifice dacă mai trăiește, l-au înțepat cu baioneta iar el a mișcat. Aceasta a fost salvarea lui, căci ofițerul a fost categoric împotriva că răspundea de el.

A pățimit și altele iar concluzia lui a fost: „**Dacă Îl ai pe Dumnezeu, indiferent ce rău vine peste tine, îi faci față.**” Și mai zicea că „**cel mai important lucru este să ne păstrăm credința.**”. De asemenea, El „**ne cheamă la rugăciune pentru Biserică, pentru conducători și popor**”, pentru ca împreună să împlinim menirea descoperită lui Moș Ilie și Părintelui Arsenie Boca. În acest sens, sunt redată rugăciuni pentru vii, pentru vii și morți, pentru roada pământului, pentru Sfântul Maslu, dictate de Sfântul Ioan Evanghelistul lui Moș Ilie. Dar despre ele vom vorbi data viitoare... Până atunci, Dumnezeu să ne înconjoare cu mila Sa pe toți. Amin!

În 15 august 2021, s-au împlinit 150 de la marea „Serbare de la Putna”, manifestare determinantă pentru definirea identității românești în istorie. A fost inițiată și marcată, între alții, de Mihai Eminescu, Ioan Slavici, Iraclie Porumbescu și Ciprian Porumbescu, la care s-au asociat tinerii români de pretutindeni.

Moștenire

Ce-i frunză, ce-i floare, ce-i piatră, ori om
Când clopot se-nalță din verde coroană,
Se-nchină adânc preamăritului Domn,
Ce azi ne privește din veche iconă.

Prin tremur de paltini, sub foșnet de plop
Trec repezi căruțe ce vin să se-nchine.
Vârtejuri de colb și cai în galop
Aminte aduc de oști din vechime.

Prin grelele ziduri și prin temelii
Mai stăruie părelnice glasuri și șoapte,
Iar goarne ce-anunță preavechi bătalii
Se pierd mistuite-n a uitării noapte.

Acum alte mâini lemnul neted lovesc,
Deși cântul toacei e același mereu,
Acum alte guri cu iubire primesc
Trupul și Sângele lui Hristos Dumnezeu.

Dimitria ILIE
15 august 2021

Glia strămoșească

Prin legile naturii, ca laptele-n bărbântă, mi s-a-nchegat tristețea și-apasă peste suflet.	ca străvezii sutane, ce bântuie grăbite în sfinte mănăstiri. Îmi las în voie gândul să urle și să plângă – cianura depărtării l-a otrăvit demult.
Sub focul dus de sânge, cu-al inimii cheag proaspăt, mi-a-ngreunat făptura o roată grea de dor.	Acasă este mama, sunt frații și bunicii, cu zâmbet scris pe suflet sub dragul nost pământ.
E de culoare neagră	

Maria ILIE
15 august 2021

Presb. Aurelia GENES

Solemnitate unică la Protoieria Onești: târnosirea Sfântului Altar al capelei din complexul protopopesc

La sărbătoarea mutării la Domnul a Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan, 26 septembrie 2021, la ceas de vecernie din seara zilei de 25 septembrie 2021, la Protoieria Onești a avut loc solemnitatea târnosirii Sfântului Altar aflat în capela situată la etajul superior al complexului protopopesc, sfințind împlinită de Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului.

Situat în spatele noii primării oneștene, pe strada Adrian Păunescu, nr. 1, Complexul Protoieriei Onești, de care țin canonic și parohiile ortodoxe din orașul Târgu Ocna și din împrejurimi, condus de părintele protopop Ioan Bârgăoanu, cuprinde multe funcționalități tot mai necesare pentru pastorația actuală între care amintim activitățile sociale, filantropice, culturale, misionare etc., cuprinse mai pe larg în Hrisovul întocmit și citit cu ocazia evenimentului amintit. În mod

providențial, Complexului protopopesc oneștean i s-a amenajat și o capelă, o Casă a Domnului unde candela credinței ortodoxe să rămână nestinsă, ca un far călăuzitor spre limanul mântuirii.

Au fost prezenți preoții protopopiatului Onești, dar și alți părinți protopopi, părinți consilieri eparhiali, personalități ale vieții publice locale și din împrejurimi etc., în mod tainic toată Eparhia, după cum IPS Ioachim, în cuvântul de deschidere a slujbei de târnosire, spunea: „Bine v-am găsit, părinților, aici, în protopopiatul de la Onești! E o zi minunată care începe după auspiciile și, bineînțeles, obləduirea Sfântului Ioan Evanghelistul în cinstea căruia vom sfinți acest locaș de închinare care va fi foarte necesar și trebuitor pentru viața viitoare a protopopiatului nostru. Vă mulțumim că ați invitat mai mulți părinți decât cei din protopopiat, mi se pare că toată eparhia este aici!

târnosirii noului Altar și capelei închinată Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan a fost pe măsura actului unic în istoria modernă a Arhiepiscopiei, după cum iarăși, la finalul sfințirii, spunea IPS Ioachim: „Este o bucurie mare pentru mine ca Ierarh al locului să particip la un astfel de eveniment măreț și solemn și solemnitatea ați dat-o frățiile voastre care ați venit cu dragoste, potrivit programului, să participați și să participați și eu. De altfel, nu știu dacă s-a mai petrecut vreodată, cel puțin în eparhia noastră, a Romanului și Bacăului, ca Ierarhul să vină să sfințească o capelă a unui protopopiat! Acesta de aici, de la Onești, s-a organizat în ultimul timp, după cum bine știți, cu mari eforturi, cu mari sacrificii din toate punctele de vedere și, iată, am ajuns la această zi solemnă, această zi consacrată Sfântului Ioan și consacrată nouă și începutul acestei misiuni aici, în noul protopopiat de la Onești”.

Începem Slujba de târnosire și rugați-vă ca Dumnezeu să dăruiască har care va cădea din cer în chip nevăzut, va fi energia necreată a lui Dumnezeu de care avem atâta nevoie pentru sufletele slăbănogae, pentru tot efortul pe care îl facem ca Dumnezeu să ni-l reverse în așa măsură încât să fie dreptate în măsură. Să ne ajute Dumnezeu să ne binecuvânteze în ziua de astăzi și începutul acestei misiuni aici, în noul protopopiat de la Onești”.

Răspunsurile fiind date de corala preoților oneșteni „Sfântul Daniil Sihastul”, solemnitatea

➔ statornicit și binecuvântat de Noi, se va săvârși Sfânta Liturghie. Preoții protopopiatului rând pe rând vor veni aici, potrivit unui program statornicit de dinainte, ca să

numele preasfintei Treimi, ei, bine, de multe ori și sfârșitul este la fel și e bine să sfârșim bine așa cum am început. Să ne ajute Dumnezeu să vă binecuvânteze pe toți!“

IPS Ioachim pe care a luat-o din candela așezată pe Sfânta Masă, am intrat în lăuntru Altarului pentru a săruta locul de unde vom primi de acum înainte leacul mântuirii. Apoi părintele Protopop Ioan Bârgăoanu a mulțumit lui Dumnezeu, IPS Sale, Înaltpreasfințitului Părinte Ioachim, și tuturor celor care au pus umărul într-un fel sau altul pentru această realizare deosebită: „Nu aş vrea decât să Vă mulțumesc, Înaltpreasfințite Părinte Arhiepiscop Ioachim, în numele meu și al preoților pe care-i reprezint și noi toți Vă mulțumim pentru această binecuvântare de a săvârși aici Sfânta Liturghie. Noi știm cu toții că orice pomenire la Sfânta și dumnezeiasca Liturghie, dacă se dorește și zilnică din partea Înaltpreasfințitei Voastre, o vom face cu aleasă iubire și ascultare și ne bucurăm de acest gând binecuvântat. Din Liturghie, bineînțeles, harul lui Dumnezeu se revarsă deasupra casei milei. Ne-a ajutat Dumnezeu ca împreună cu Consiliul Județean cu care am colaborat și colaborăm foarte bine, de față fiind și autoritățile locale cu Primăria Onești, cu toate primăriile din zona protopopiatului, să ajungem la acest act. Cu toate acestea, vă pot aduce la cunoștință că ne-am bucurat astăzi de prezența părinților protoierei, de prezența părinților consilieri și, mai ales, de prezența Părintelui Vicar Pimen Costea

(continuare în p. 24)

slujească Sfânta Liturghie și să se știe că aici, în mijlocul Oneștiului, este Dumnezeiasca Liturghie. Așa este amplasată această clădire care a rânduit de Dumnezeu să ne fie dată nouă, prin bunăvoința, bineînțeles, a unor oameni care au aceste responsabilități cu administrația țării, a județului, a municipiului și așa mai departe. Deci, iată, participăm la un moment unic și este frumos și de ce nu să fie și în celelalte protopopiate o astfel de biserică, o astfel de capelă.

În ce mă privește, vă mărturisesc că s-au făcut lucruri importante în reședința arhiepiscopiei de la Roman. Și acolo am organizat un astfel de paraclis, o capelă cum vreți să-i spuneți, unde ierarhul se roagă, face o Liturghie și frățiile voastre, atunci când binevoii să veniți, să puteți face. Căci Protopopiatul nu este al protopopului sau Centrul eparhial nu este al ierarhului, ci este al celor care fac parte din Protopopiatul sau din Eparhia respectivă. Dăm slavă lui Dumnezeu și pentru toată această lucrare pe care am concentrat-o în acest hrisov pe care o considerăm o cronică, o primă pagină a unei cronici pe care frățiile voastre aveți dreptul de a o prelungi. Noi am făcut începutul și dacă începutul este bun în numele lui Dumnezeu și în

Masa Sfântului Altar, având în lăuntru său pomelnicele trimise de credincioșii deveniți mici ctitori ai bisericii și racla cu Hrisovul sfințirii și Sfintele Moaște martirice, a fost spălată, unsă cu Sfântul și Marele Mir și așezată în mâinile celor patru Evangheliști prin icoanele lor pecetluite în colțurile ei. Apoi s-a acoperit cu alba cămașă a „Arhierului” Hristos. Căci fiecare Sfântă Liturghie ce se va săvârși pe acest Altar târnosiv va însemna Jertfa unică de pe Altarul Golgotei a Fiului lui Dumnezeu.

După ce toți cei prezenți am aprins lumină din Lumina lui Hristos purtată de

Preot Petru RONCEA

Alimente alcaline - sursă de sănătate

De-a lungul istoriei, subnutriția și bolile carentiale au reprezentat o problemă pentru populația planetei noastre. Astăzi însă ne confruntăm în principal cu supraalimentația. Aceasta este cauza apariției anumitor boli numite de specialiști „boli ale civilizației”, între care se numără obezitatea, diabetul zaharat și ateroscleroza. Un factor extrem de important al stilului de viață este alimentația. De alegerile în acest domeniu depinde de cele mai multe ori sănătatea fiecăruia.

Organismul uman a devenit din ce în ce mai încercat, după ce îl agresăm zilnic cu ingrediente și mâncare procesată, care afectează în mod vădit nivelul pH-ului său. Viața stresantă de zi cu zi provoacă dezechilibre în organism.

Studiile au arătat că organismul nostru trebuie să aibă o valoare a pH-ului ușor alcalină pentru a putea fi echilibrat, iar un corp echilibrat este un corp sănătos. Alimentele pe care le mâncăm în fiecare zi au un efect uriaș asupra sănătății noastre. Cu cât mâncăm mai multe alimente acide, cu atât mai mult ne schimbăm nivelul pH-ului. Acidul acesta este periculos și va crea un mediu periculos, sistemul nostru imunitar va fi slăbit și vom deveni vulnerabili în fața multor boli. Decenii de cercetare au produs studiu după studiu care arată legăturile dintre dietă și boli grave. O dietă sănătoasă poate preveni boli cardiace, hipertensiune, diabet, tulburări gastrointestinale, unele forme de cancer, orbire și defecte din naștere. Contează dacă micul dejun este o gogoasă sau un bol de boabe de ovăz sfărâmate, dacă sandwich-ul tău este cu șuncă și cu brânză sau cu humus și roșii, și indiferent dacă cina este friptură de vită sau somon. Multe alte alegeri alimentare pe care le faci îți afectează atât durata cât și calitatea vieții. Dacă vrei să vă mențineți sănătatea, ideal ar fi să începeți ziua cu un pahar cu apă și zeamă de lămâie la temperatura camerei.

Majoritatea alimentelor pe care le consumăm zilnic sunt prea acide. Sarea, grăsimile, alimentele procesate, aluaturile... Toate aceste produse duc la formarea unui mediu acid pentru celulele organismului uman, iar pe termen lung ne predispun la probleme de sănătate.

Așadar, ce ar trebui să faceți? Ei bine, puteți începe prin a opta pentru diete echilibrate din punct de vedere al pH-ului.

Dieta alcalină presupune că multe boli, printre care cancerul și bolile autoimune sau anumite procese inflamatorii din corp sunt cauzate de aciditatea sângelui – pH-ul corpului, care, de la mâncare nesănătoasă și plină de chimicale, devine mai acid.

O anumită dietă, bazată în mare pe fructe și legume, se pare că ar alcaliniza (reduce aciditatea) sângelui și asta ar ajuta la însănătoșirea organismului. Potrivit adeptilor, dieta alcalină ajută la pierderea în greutate, dar și la reducerea simptomelor artritei, sau la lupta cu anumite tipuri de cancer. Alimentele care produc aciditate în organism, potrivit teoreticienilor acestei diete alcaline, sunt: carnea, grâul, zahărul rafinat și alimentele procesate. Alimentele alcaline au rolul de a energiza organismul, de a combate stările de oboseală și de a crește capacitatea de concentrare, fiind importante și pentru dezvoltarea osoasă, dar și pentru menținerea vederii și, la modul general, a sănătății, dat fiind că bolile se instalează doar într-un mediu acid. Un nivel mare de aciditate afectează pielea, ficatul și intestinalele, dar mai ales rinichii și plămânii, acestea fiind organele responsabile de menținerea echilibrului acido-bazic.

S-a observat că aciditatea ridicată este strâns legată de apariția gastritei, a refluxului gastroesofagian, a infecțiilor urinare, a constipației, a candidozei și infecțiilor genitale, dar este relaționată și cu răcelile frecvente, apariția pietrelor la rinichi și a bolilor

cardiovasculare. Studiile au demonstrat că persoanele care au dezvoltat cancer aveau, de asemenea, un grad ridicat de aciditate în organism.

Astfel, alimentele alcaline devin adevărate remedii pentru persoanele care se confruntă cu boli cardiovasculare și afecțiuni renale, dar și cu dureri osoase și osteoporoză, îmbunătățind inclusiv masa musculară. Totodată, dieta alcalină este recomandată persoanelor care suferă de cancer, ajutând la îmbunătățirea tratamentului cu chimioterapie, dar și celor care-și doresc să slăbească, dat fiind că alimentele alcaline sunt sărace în calorii, însă nu este recomandată și persoanelor care suferă de diabet pentru că poate produce dezechilibre ale zahărului în sânge.

Un alt beneficiu al dietei alcaline este reglajul hormonal, iar femeile care-și doresc să rămână însărcinate ar trebui să consume cu preponderență mare alimente de tip alcalin.

O dieta corectă și sănătoasă este bazată pe 80% alimente alcaline și 20% alimente acide, iar partea bună este că există o varietate de alimente alcaline, deci nu vom supune organismul unor restricții care să-i cauzeze un stres suplimentar.

Pe scurt, fructele și legumele sunt alimente alcaline, în timp ce carnea, peștele și lactatele, dar și dulciurile, cafeaua, băuturile carbogazoase și alcoolice sunt alimente acide. Tot în categoria alimentelor care provoacă acidoză intră și cerealele rafinate și produsele procesate.

Iată mai jos o listă a alimentelor alcaline cu un pH mare:

Fructe alcaline: mere, pere, struguri, piersici, caise, pepene verde, afine, lămâie, portocală, grapefruit, avocado, ananas, smochine, curmale, kiwi, mango, papaya.

Merele, bananele, lămâile, portocalele și grapefruitul, pentru a se alcaliniza în organism, ar trebui consumate dimineața, pe stomacul gol și niciodată

În umbra Crucii lui Hristos

(urmărire din p. 5)

„Nu-i loc mai sfânt decât acela unde-i Hristos și-unde-s ai Săi / acolo-i Duhul Sfânt putere, acolo-i dragostea văpăi, / Cuvântul Sfânt acolo-i soare, Credința-i umbrelă fericită, / iar părtășia sfînșitoare e-avutul cel mai strălucit.”, spune poetul Traian Dorz, arătând ce înseamnă părtășia cu Hristos. Dar ce înseamnă *Hristos* pentru noi, pentru cei ce am ales să credem în El, să-l slujim?

➔ seara, înainte de culcare pentru că pot provoca arsuri gastrice.

Legume și leguminoase alcaline: *spanac, castraveți, zucchini, ardei gras roșu, sfeclă roșie, morcovi, varză, mazăre, fasole verde, broccoli, soia, țelină, gulii, păstârnac, conopidă, ridichi, ceapă verde, praz, usturoi, cartofi copti în coajă, cartofi dulci.*

Pentru a-i păstra alcalinitatea, legumele ar trebui consumate cu precădere crude sau, cel puțin, evitate prăjelile și mâncărurile gătitе cu bulion sau sos de roșii.

Cereale alcaline: *grâu încolțit, orz verde, ovăz, orez brun, hrișcă, quinoa.*

Uleiuri alcaline: *ulei de in, ulei de cocos, ulei presat la rece de măsline, ulei presat la rece de floarea soarelui, ulei de pește.*

Semințe alcaline: migdale, semințe crude de dovleac, susan, semințe de floarea soarelui crude, nucă de cocos proaspătă.

Este bine să consumăm alimente care asigură nevoile energetice ale organismului, dar cu moderație. În stabilirea cantității de hrană trebuie să ținem cont de vârstă, activitatea profesională, anotimp, starea de sănătate sau boală etc. Persoanele care muncesc mai mult sau în condiții mai grele, ca de exemplu în frig, au nevoie de mai multe calorii. Să nu uităm însă că nevoile calorice scad odată cu

„Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică”, spune evanghelistul iubirii (Ioan 3, 16). Dragoste-Jertfă-Mântuire, iată ce a însemnat și înseamnă pentru lume Hristos și ce i-a oferit acesteia. Prin lemn a venit căderea lui Adam, tot prin lemn se cădea să vină și izbăvirea lui. Nu-L putem dezlipi pe Hristos de Cruce! El însuși ne-a lăsat peste veacuri ca

înaintarea în vârstă și sunt mai reduse la cei cu ocupații sedentare.

Dacă până azi nu ți-a păsat foarte mult ce mănânci, nu e prea târziu să începi chiar de acum și să pășești pe drumul unei alimentații sănătoase și echilibrate. Nu trebuie să fii nutriționist ca să cunoști și să respecti câteva sfaturi transformându-le în reguli simple de viață, care te vor ajuta să fii în formă, să te ferești de diferite afecțiuni, să îți păstrezi silueta.

Schimbările din alimentație, ca cele din oricare alt domeniu, nu sunt ușor de făcut. Ceea ce trebuie noi să înțelegem este că un pas oricât de mic în direcția cea bună poate fi binefăcător. Fiecare aliment pe care îl scoatem sau îl introducem din/în alimentație ne poate ajuta să devenim mai sănătoși. Ține cont de acestea și vei putea observa tu însuși diferența!

Cheia unei alimentații sănătoase nu stă, de cele mai multe ori, într-o suită de reguli scrise pe hârtie, ci în obișnuințe create în timp. Corpul tău îți va spune ce îi face bine și ce nu, dacă ești atent și îl asculți, îi interpretezi semnalele.

Surse:

1. Sănătatea și starea de bine, autor colectiv, ed. Viață și Sănătate, 2015

2. Secretele biblice ale sănătății, dr. Valentin Nădășan

Presb. prof. dr. ing. Nicoleta VARTOLOMEI

mărturie această contopire a Sa cu binecuvântatul Lemn al Crucii prin semnele răstignirii încă prezente în trupu-l transfigurat când S-a arătat Apostolilor după Înviere.

„Cine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie”, ne-a spus Mântuitorul în Duminica de după Înălțarea Sfintei Crucii. Golgota este, așadar, singura culme de pe pământ care ne apropie de Cer, ultima treaptă a scării pe care ne-am suit spre a ajunge în mult dorita Grădină a Edenului Ceresc. Când Îl urmează pe Hristos, creștinul conștientizează nevoia suferindă ce îi stă înainte, dar gândul la bucuria veșnică care izvorăște din aceasta îi dă un avânt nefiresc, dincolo de rațiunea omenească, în a păși prin spini deșertăciunii lumii și-apoi întărire în clipele răstignirii personale, având însă conștiința tâlharului din dreapta lui Hristos.

A merge după Hristos, a păși pe urmele Lui, aceasta se cere, așadar, a fi viața noastră. Dar după un Hristos Care Își poartă Crucea spre Dealul Căpățâniilor, așa cum Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și-a urmat Fiul clipă de clipă, până la punerea în mormânt. „Eu sunt Lumina lumii, ne spune Mântuitorul, și celui care Mă urmează (până la mormânt) îi voi da lumina vieții” (Ioan 8, 12). Ce onoare avem, iată, de câtă cinste ne face parte Dumnezeu călcând pe urmele Fiului Său! Dar nu poți călca pe urmele celui dinaintea ta, dacă pasul lui nu este și pasul tău, așa cum dragostea dintre bărbat și femeie ajunge să-i unească într-un singur trup în fața Sfântului Altar, doar dacă inimile lor bat în același ritm.

Hristos, fiind Lumina lumii, îl eclipsează pe cel împreună-mergător cu El pe cale prin Crucea purtată în spatele-l sângerând. La această adumbrire a Crucii suntem povățuiți, acum, la pășirea pe calea cea strămtă ce dorește Biserica a fi pentru noi toți intrarea în noul an bisericesc. Sfânta și dătătoare de viață Cruce, semnul desăvârșitei dragoste a lui Dumnezeu pentru lume, să fie axa în jurul căreia se învâрте viața noastră, pururea adumbrindu-ne cu puterea ei.

Toaca – Rugăciunea fără cuvinte

Ziua de 30 august 2021 în care sunt pomeniți Sfinții ierarhi Varlaam, mitropolitul Moldovei, și Ioan de la Râșca și Secu, episcopul Romanului, a fost un prilej de mare bucurie pentru obștea schitului „Cuviosul Eftimie cel Mare”, din Târgu Ocna, Protopopiatul Onești. În această frumoasă zi de sfârșit de vară, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului, în acest colț de Rai a avut loc a șasea ediție a Concursului „Toacă și Ie moldovenească”

De dimineață a fost săvârșită slujba Sfintei Liturghii de către un sobor de preoți la altarul de vară al schitului și au fost pomeniți eroii care au căzut la datorie pe aceste meleaguri în Primul Război Mondial.

A urmat apoi Concursul „Toacă și Ie moldovenească”, la care au participat peste 40 de tineri din parohiile Protopopiatului Onești organizați pe grupe de vârstă. Copiii și tinerii care au participat și-au putut arăta măiestria de a bate toaca, dar au avut prilejul să-și prezinte și frumoasele costume populare în care erau îmbrăcați în fața unui juriu prezidat de părintele protoieru Ioan Bârgăoanu și de reprezentantul Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Ioachim, părintele inspector eparhial Daniel Marari.

Concursul s-a desfășurat în condiții foarte bune și a reprezentat un moment unic pentru toți cei prezenți, în special pentru tinerii și voluntarii implicați în aceste zile în activitățile celei de a treia ediții a programului cultural-educativ „Tânărul Oneștean”, fiind și un moment de relaxare sufletească în mijlocul naturii.

A urmat momentul jurizării, timp în care toți participanții au primit pachete cu mâncare, apă și pepene roșu. În final, toți participanții au fost recompensați cu diplome și premii, apoi au fost invitați la masa organizată de părintele protoieru la sediul protopopiatului Onești.

A fost un eveniment extraordinar încheiat cu o horă a tuturor celor prezenți în jurul bisericii de lemn a schitului, pe fundalul unor cântece patriotice și religioase. Această reușită se datorează organizatorilor: Schitul „Cuviosul Eftimie cel Mare” prin părintele protosinghel Claudiu Panțiru, parohia Poieni, prin părintele Daniel Pintilie, Parohia „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Târgu Ocna, prin părintele Andrei Turcu, și Protoieria Onești, prin părintele protopop Ioan Bârgăoanu.

Dumnezeu să răsplătească jertfa și dragostea tuturor!

Preot Benone Paul VĂSĂI

Ie - legătură între dragostea de Neam și de Biserică

*„Fată dragă, pune-ți ie
Și cinstește-o prin purtare,
Nu-i un moft, e-o datorie
Și o clipă de-nchinare.*

*Au purtat-o și străbunii
Când plecau la Liturghie,
Are-n ea gustul țărâniei
Și-al iubirii de moșie...” (Angelina
Nădejde, Sânzâiene-n mândre ie)*

Ie – Liturghie. Ce frumos rimează aceste două cuvinte, dacă ne raportăm la acele vremuri când fiecare credincios venea îmbrăcat la biserică în portul tradițional, pregătit și păstrat cu multă grijă pentru zilele de sărbătoare. Nu se mergea oricum la Sfânta Liturghie. Pregătirea era atât sufletească, cât și trupească. Pentru acele vremuri era ceva firesc să ai o ie, fiecare gospodină trudindu-se să aibă măcar una, fiind bine cunoscută grija de a avea o cămășuță nouă de Paști. Prin aceasta se arată legătura pe care o avea românul cu Biserica.

Uitați-vă cu atenție la o persoană îmbrăcată în cămașa tradițională. Albul

ei imaculat se răsfrânge pe fața purtătorului, o luminează. Oare cum se vedea o biserică plină de credincioși îmbrăcați în cămășile tradiționale în zi de sărbătoare, mai ales în ziua de Sfintele Paști, cu soarele de dimineață revărsându-se prin ferestrele ei, amestecată cu lumina Sfinților? Am putea face chiar o analogie între haina luminii amintită la Taina Sfântului Botez și ia - haina luminii neamului românesc, precum crâșmuța bapismală arătându-ne în chip văzut ca fii ai Bisericii, iar albul iei, la rândul său, ca fii ai Neamului Românesc.

Avem chiar și reprezentări ale sfinților români în straie populare, cât și a pruncului Hristos, lucru ce ne apropie și mai mult și arată legătura strânsă dintre Neam și Biserică.

Amintim și de faptul că pe portul tradițional regăsim des motivul crucii, cât și al altor elemente ce sunt legate de Biserică.

Îmi aduc aminte că am luat contact cu portul tradițional când eram mică și mă îmbrăcau părinții de Ziua Eroilor, la manifestările care se făceau la Monument. Eram atât de emoționată când îl îmbrăcam și mă cuprindea un fior, de parcă aș fi îmbrăcat ceva sfânt.

Așa a început dragostea pentru Eroii Neamului: îmbrăcată frumos în albul imaculat al iei trudite de mâinile mamelor, bunicilor și străbunicilor poporului acestuia și cântată cu jale, amintire și respect prin cântecele patriotice pe care le auzeam înălțate în fiecare an de Ziua Eroilor. Așa am început să-mi cunosc Neamul, învățând despre jertfa lor pentru apărarea și întregirea neamului nostru românesc, în gând răsunându-mi mereu versurile:

*„Pe copii la sânul vostru alintați-i
cu-acest cânt,*

*Povestindu-le, cu fală, al eroilor
avânt.*

*Dezveliți tot adevărul și le spuneți
tuturor*

*Cum muriră frații vostri pentru
neam și țara lor.”*

Îmi amintesc cum lângă o cruce, printre multe alte cruci de lângă

Monumentul Eroilor, stătea, alături de părinții și bunicii mei, singura străbunică pe care am reușit să o cunosc, amintindu-și de soțul ei, care a fost pe front. Lângă un monument, de Ziua Eroilor, ne întâlneam iată patru generații în viață, alături de moșii și strămoșii noștri trecuți biruitori în veșnicie.

Amintind de jertfa eroilor, am vrut să ajung la jertfa tuturor româncelor care au făurit cu mâinile lor harnice aceste haine cu totul deosebite.

De câțiva ani am observat că portul tradițional, reprezentat cel mai mult prin ie, respectiv cămașa tradițională bărbătească, a devenit o modă și ca atare tot mai mulți le poartă cu acest gând, neînțelegând valoarea lor. Din nefericire, vedem lângă noi tot mai mulți români care îmbracă haine așa zis tradiționale, neștiind de fapt că ei poartă ceva fals. Iar ceea ce mi se pare mai grav este faptul că ei transmit acest lucru și copiilor. O ie este mai mult decât o cămașă oarecare, iar valoarea ei constă tocmai în modul în care a fost făcută. Ia tradițională e acea cămașă albă, din materiale naturale, cusută de mână, cu multă trudă, după anumite canoane și de cele mai multe ori lăsată moștenire.

Este ușor de procurat o așa zisă ie românească cusută la mașină și importată din alte țări, la un preț destul de accesibil, față de o ie autentică care de cele mai multe ori are un preț mult mai mare. Iar faptul că are un preț mult mai mare este pe bună dreptate, căci nu se face ușor, în ea având cusut nu doar niște motive geometrice sau florare, ci mult mai mult. Trebuie ținut minte un lucru: dacă ia tradițională autentică se făcea și se face în continuare cu multă jertfă, atunci și procurarea ei necesită jertfă. Desigur că diferențele nu constau doar în preț, cât și din punct de vedere al materialului, croielii și cromaticii, care de multe ori ne sar în ochi și sunt nearmonizate.

Presb. Andreea RONCEA

Solemnitate unică la Protoieria Onești: târnosirea Sfântului Altar al capelei din complexul protopopesesc

(urmare din p. 19)

și a tuturor celor care compun atât de frumos această lucrare sfântă numită protoieria Onești. În sensul acesta, noi Vă mulțumim din suflet.

Aș vrea să luăm niște repere unde ne aflăm practic. Noi ne aflăm aproape de Borzești, la câțiva kilometri. Suntem aici aproape de Cimitirul *Regina Maria*, de fapt monumentul *Regina Maria*, monumentul care face să odihnească peste 6.000 de trupuri ale eroilor. Totodată, la slujba care s-a făcut duminică la Crucea de piatră, ne-ați adus în atenție personalitatea

Cel mai frumos și ideal ar fi și este bineînțeles să ne coasem fiecare ia, căci așa am înțelege cel mai bine jertfa ce se cere și încărcătura spirituală care poate să se acumuleze în ea. Să ne gândim la faptul că nu dorim să îmbrăcăm o haină oarecare executată de o mașină, ci o haină cu suflet, cusută manual în care regăsim discreția cromatică a fibrei naturale, cu armonie în tonalitate, după cum frumos spunea într-un interviu dr. Doina Ișfănoni, cercetător și etnolog.

Iar „lupta” care se dă astăzi este pentru a respecta în primul rând munca mamelor, bunicii, străbunicii și a tuturor celor care „...*Au cusut în pânza deasă / Greu, cu suflatu-n litanii / Și în lacrimă pioasă / Au albit aceste danii...*”, de a apăra o identitate națională cât și a transmite copiilor noștri valoarea hainei autentice românești, de a învăța cum să o aprecieze și să o poarte. Când îmbrăcăm portul tradițional ar trebui să simțim aproape întreg neamul românesc.

Într-o lume în care multe se întorc pe dos, ia românească autentică fascinează încă prin simplitatea și decența ei și ne ține cu un fir de ață de valorile neamului nostru românesc.

Voievodului Stefan cel Mare și Sfânt pe care, de pe data 20.02.2020, îl avem și ocrotitor al municipiului Onești. Iată, ați scris într-o noapte aici, în sediul nostru, un imn atât de frumos pe care preoții protopopiatului Onești, corala intitulată *Sfântul Daniil Sihastrul*, îl vor cânta în cele ce urmează.

Personal, vă mulțumesc tuturor celor pe care i-am menționat și dați-mi voie să vă spun că nu se va încheia aici ziua de astăzi. Și vă rog din suflet să vizitați și asistența socială și spațiile pe care le vom avea de vizitat. Nu în ultimul rând avem și un pahar de apă foarte bună și să nu plecați, pentru că

totul este făcut cu trudă de cei care s-au ostenit la această frumoasă sărbătoare care, Înaltpreasfinția Voastră, Vă aparține întru totul.”

Așadar, după ce s-au binecuvântat și sfințit celelalte spații consacrate activităților protoieriei, o agapă frățească a însemnat încheierea acestei seri speciale care va rămâne ca un reper duhovnicesc de cea mai mare importanță pentru Protoieria Onești și tot spațiul arondat ei, nu atât pentru solemnitatea sărbătorii, cât mai cu seamă pentru obiectivul care ne-a adunat, târnosirea Sfântului Altar. Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

¹ Angelina Nădejde, *Sânzâiene-n mândre ie*

REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE

(urmare din p. 1)

încercăm să vi le prezentăm în acest număr. Vrem să ne ținem de cuvânt și ceea ce am promis cetățenilor noștri să prindă viață în folosul și spre binele tuturor.

În numerele anterioare v-am informat, pe scurt, despre unul din cele mai mari proiecte de investiții ce se vor implementa în orașul nostru. După parcurgerea tuturor etapelor prevăzute de actele normative privind licitațiile publice, în data de 2 septembrie 2021 a fost semnat contractul de execuție pentru obiectivul: „**Valorificare turistică și modernizare infrastructură specifică în stațiunea balneoclimatică Târgu Ocna**”, constructor fiind Asocieria S.C. Cadvyl Const S.R.L.- S.C. Antrepriza de Construcții Drumuri și Autostrăzi SRL. Valoarea totală a proiectului este de **23.826.491** lei din care: **21.468.011** lei valoare eligibilă ce este finanțată prin Programul Operațional Regional 2014-2020, axa prioritară 7 – diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului, și **2.358.480** lei valoare finanțată de la bugetul local. Prin proiect se prevede reabilitarea/modernizarea a peste 8 km de străzi, însemnând covor asfaltic nou, trotuare, piste de biciclete și iluminat stradal, parcări publice, amenajarea piațetei Costache Negri, pietonalul Carol I și o parte din Parcul Măgura. Termenul de execuție este de 18 luni efectiv de lucru. Fac obiectul acestor lucrări un număr de 23 de străzi. Acestea sunt: **Str. Maior Roșiță** - 330 ml asfalt, 540 mp trotuare, 330 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Nicolae Arbanas** – 600 mp trotuare, 260 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led și extindere rețea iluminat public; **Str. Poet Ion Grămadă** - 171 ml asfalt, 540 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Eremia Grigorescu** - 230 ml asfalt, 460 mp trotuare, 150 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led, 16 locuri de parcare amenajate; **Str. Alexandru cel Bun** - 130 ml asfalt, 195 mp trotuare, 130 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led, 17 locuri de parcare amenajate; **Str.**

Constantin Mușat - 160 ml asfalt, 360 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Locotenent Sion** - 100 ml asfalt, 110 mp trotuare, 90 ml pistă biciclete; **Str.1 Mai** - 170 ml asfalt, 360 mp trotuare, 170 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Oituz** - 350 ml asfalt, 520 mp trotuare, 345 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Tudor Vladimirescu** - 350 ml asfalt, 530 mp trotuare, 350 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Răducanu** - 230 ml asfalt, 980 mp trotuare, 230 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led ; **Str. Podul de Fier** - 670 ml asfalt, 750 mp trotuare, 285 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led, extindere rețea de iluminat public; **Str. Spitalului** - 140 ml asfalt, 260 mp trotuare, 130 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Ion Diaconescu** - 410 ml asfalt , 400 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Tisești** – 1.090 ml asfalt, 2.205 mp trotuare, 700 ml pistă biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Fântâna cu apă rece** - 290 ml asfalt, 290 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Podei** - 780 ml asfalt, 750 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led, reabilitare pod; **Str. Văleni** - 280 ml asfalt, 390 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led, extindere rețea de iluminat public; **Str. Mihai Eminescu** - 490 ml asfalt, 1.460 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Verii** - 410 ml asfalt, 1.250 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Gării** - 315 ml asfalt, 640 mp trotuare, 140 ml pista biciclete, schimbare corpuri de iluminat cu led, extindere rețea de iluminat public, 14 locuri de parcare; **Str. Toamnei** - 220 ml asfalt, 200 mp trotuare, schimbare corpuri de iluminat cu led; **Str. Petre Ispirescu** - 930 ml asfalt, schimbare corpuri de iluminat cu led, extindere rețea de iluminat public. De asemenea, se va realiza modernizarea și amenajarea de spații verzi, zone de agrement și recreere în suprafață de 55.322 mp. Pe **Str. Carol I** (pietonal str.

fosta Victoriei) se vor realiza - 1.864 mp pavaje piatra cubică, pavaje dale beton vibropresat, lucrări de gazonare, amenajare peisagistică, mobilier urban, suporturi biciclete, panouri de informare. În **Piațeta Costache Negri** (Piațeta primăriei) vor fi realizate - 6.055 mp pavaje dale beton vibropresat, lucrări de gazonare, amenajare peisagistică, mobilier urban, suporturi biciclete, panouri de informare, refacere soclu statuie. În **Parcul Măgura** se va amenaja spațiul verde existent pe o suprafață de 25.851 mp, se va crea spațiu verde pe o suprafață de 21.552 mp, alei pietonale din pavaje din dale beton vibropresat, lucrări de gazonare, amenajare peisagistică, mobilier urban, suporturi biciclete, platformă sketeparc, foisoare din lemn, panouri de informare, însămânțare amestec de ierburi rezistente tip pajște, toalete ecologice.

Vă informam că, în ultima ședință, Consiliul Local Târgu Ocna a aprobat asocierea cu Consiliul Județean Bacău, pentru modernizarea străzilor: **Str. Cărămidăriei** - 300 ml, **Str. Viitorului** - 280 ml și **Str. Cimitir** – 580 ml, în raport de 10% buget local orașul Târgu Ocna și 90% buget Consiliul Județean Bacău. Vor fi executate lucrări de: amenajare structură rutieră; amenajare racord cu DN 12A; amenajare acostamente; colectare ape prin rigole și șanțuri; amenajare accese la proprietăți; amenajare drumuri laterale și platformă de staționare; podețe de descărcare; stabilizare corp drum, ziduri de sprijin; semnalizare rutieră și siguranța circulației. Prin modernizarea acestor 3 străzi, zona de est a orașului va fi pusă în valoare, vor fi îmbunătățite condițiile de mediu prin asigurarea curgerii apelor pluviale și eliminarea prafului, va crește starea de confort a locuitorilor, va fluidiza traficul între DN12A – str. Vișoara către localitatea componentă Vișoara, comuna Tg. Trotuș – și str. Gălean – DJ 116 spre Brătești, comuna Bârsănești, cu ieșire spre Bacău. Realizarea lucrărilor la aceste obiective, va crea un disconfort temporar cetățenilor, lucru pentru care ne cerem scuze

➔ anticipat. Însă, la terminarea lucrărilor, vom fi bucuroși că putem circula în condiții de siguranță și confort, având și posibilitatea deplasării cu bicicleta pe spațiile special amenajate cu o lungime de peste 3 km.

Dar lucrurile bune pe care dorim să vi le prezentăm nu se opresc aici!

A fost semnat procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor realizate la obiectivul: „**Modernizare și dotare Colegiu C. Negri, oraș Târgu Ocna, județul Bacău**“; sunt în stadiu avansat de execuție lucrările la investiția: „**Dezvoltarea, modernizarea și dotarea infrastructurii operaționale din cadrul Școlii gimnaziale nr.1, oraș Târgu Ocna, jud. Bacău**“, iar la obiectivul: „**Servicii comunitare pentru persoane adulte cu dizabilitati**“ au fost încheiate lucrările de construcție a celor 4 locuințe protejate și reabilitarea-modernizarea clădirii

existente pentru înființarea unui centru de zi în str. Tisești, nr. 45 (incinta fostului spital orășenesc). În prezent, D.G.A.S.P.C. Bacău se ocupă de achiziționarea dotărilor necesare funcționării centrului. Orașul Tg. Ocna este partener al D.G.A.S.P.C. Bacău, punând la dispoziție terenul și utilitățile necesare investiției.

A fost semnat, de asemenea, procesul verbal de recepție la terminarea lucrărilor la investiția: „**Reabilitare, modernizare, extindere și dotare Casa de Cultură Târgu Ocna**“, finanțat cu fonduri guvernamentale prin Compania Națională de Investiții, obiectiv

inaugurat într-o zi de mare sărbătoare, Adormirea Maicii Domnului. Cu această ocazie, în prezența multor oficialități locale și județene, a unui sobor de preoți în frunte cu Părintele Protopop Ioan Bârgăoanu, primarul orașului, Domnul Cristian Aurelian Ciubotaru, a dezvelit o placă comemorativă în amintirea marelui actor Ion Talianu, născut la Tg. Ocna, al cărui nume îl va purta acest obiectiv.

Centrul Cultural „Ion Talianu” a devenit funcțional, găzduind deja mai multe acțiuni culturale și educative, una dintre acestea fiind expoziția de pictură a cunoscutului artist plastic Mihai Nechita-Burculeț, locuitor al orașului Tg. Ocna, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România încă din anul 1994. Această investiție este o mare realizare a administrației publice locale, orașul având de acum înainte un loc special și dotat corespunzător, unde se vor putea desfășura activitățile culturale și

educative, care va găzdui expoziții, concursuri, cercuri de creație etc.

În perioada 15-29 august 2021, acest centru a găzduit o parte din manifestările desfășurate sub denumirea WEEK - END FEST X 3, manifestări la care cetățenii orașului au avut posibilitatea să participe și să se bucure de prezența unor nume sonore din toate sferile culturale: muzică, teatru, poezie etc., dar și de diverse concursuri și întreceri sportive.

În ziua sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, au avut loc mai multe manifestări culturale și sportive, precum și acțiunea: „Model de viață – 50 de ani de căsătorie”, ocazie cu care au fost

sărbătorite 21 familii care au domiciliul în orașul nostru. Căsnicia acestor familii a fost binecuvântată de un sobor de preoți, fiecare familie a primit, spre aducere aminte, câte o icoană, flori și câte un dar în bani oferite de către preoți și, respectiv, de primăria orașului.

În perioada 21-22 august, în cadrul manifestărilor WEEK - END FEST X 3, orașul nostru a găzduit întreceri de ciclism sub deviza: „Drumul Eroilor 2021”, organizate în colaborare cu Federația Română de Ciclism și Road Grand Tour, care a propus pasionaților de pedalat o competiție de ciclism aparte, atât pentru Bacău cât și pentru lumea sportului pe două roți din întreaga țară – 2 probe destinate cățărătorilor: contratimp pe munte (5 km) – Plecare din centrul orașului Târgu Ocna (primărie), cu o zonă de fals plat apoi urcare spre mausoleu (Mănăstirea Măgura Ocnei), și contratimp pe plat (40 km), etapă pentru care startul s-a dat de la primăria Dărmănești, apoi rutierii au parcurs un traseu până la capătul Lacului Poiana Uzului, de unde s-au întors către sosire la primăria Dărmănești. Concurenții au revenit în piața din fața Primăriei noastre unde câștigătorii au primit cupe și premii de la oficialitățile orașului.

În data de 30 august 2021, în piațeta Primăriei orașului Târgu Ocna, a avut loc *Festivitatea de absolvire a promoției 2021 – „Regele Mihai I – 100”*, formată dintr-un număr de 260 absolvenți (din care 20 absolvenți școlarizați pentru sistemul penitenciar din Republica Moldova), respectiv 229 bărbați și 31 femei, școlarizați la sediul de la Târgu Ocna și la structura arondată de la Arad. La acest eveniment au participat domnul magistrat Răzvan Horațiu RADU – Secretar General al Ministerului Justiției, domnul comisar de poliție penitenciară dr. Dan HALCHIN – directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, directorul Direcției Management Resurse Umane din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, comandanți și directori ai instituțiilor de învățământ militar, reprezentanți din ierarhia bisericească și ai clerului de penitenciare și din comunitatea locală, ➔

→ reprezentanți ai autorităților locale, directori ai unităților penitenciare, reprezentanți ai organizațiilor sindicale și ai Asociației

Festivitățile de deschidere a noului an școlar s-au desfășurat în prezența elevilor, a cadrelor didactice, a oficialităților locale, a preoților din parohiile orașului, a

Internaționale a Polițiștilor – (I.P.A. – Secția Română), precum și actuali și foști colaboratori ai școlii. Au luat cuvântul directorul școlii, Domnul Comisar de poliție penitenciară Vasile Scutaru, reprezentantul Administrației Naționale a Penitenciarelor, Primarul orașului Târgu Ocna, Directorul general al A.N.P., secretarul general al Ministerului Justiției. A fost intonat Imnul Național, absolvenții au rostit jurământul de credință, **manifestarea încheindu-se cu defilarea promoției de absolvenți**, urmărită, ca de fiecare dată, cu emoție și bucurie de către cei prezenți.

Am avut grijă să ne ocupăm de repararea, igienizarea și pregătirea tuturor instituțiilor de învățământ pentru începerea noului an școlar în condiții corespunzătoare, așa încât în data de 13 septembrie toate școlile din oraș și-au deschis porțile pentru a primi, în această toamnă, fizic, elevii în bănci. Am dori ca școlile să nu se mai închidă, învățământul să nu se mai desfășoare online, elevii să-și desfășoare activitatea în sălile de clasă, nu în fața calculatorului! Acest lucru va fi posibil dacă vom respecta cu toții normele igienico-sanitare și restricțiile impuse pentru împiedicarea răspândirii COVID 19 și, respectiv, ne vom vaccina într-un număr cât mai mare. Pentru binele unei generații pe care o dorim educată și sănătoasă, merită să facem acest minim efort și să dăm dovadă de responsabilitate civică în folosul tuturor.

părinților etc., clasele fiind pregătite din timp cu tot ce este necesar desfășurării unui învățământ de calitate. Spor la învățătură tuturor copiilor și elevilor care au început noul an școlar!

Cât timpul a fost favorabil, a funcționat, cu respectarea tuturor regulilor impuse de autorități în vederea limitării răspândirii coronavirusului, piscina din Centrul balnear din Parcul Măgura, unde cei dornici au avut posibilitatea să-și petreacă o parte din timpul liber. Parcul Măgura în totalitatea lui a fost întreținut toată perioada, s-au plantat flori, s-a cosit iarba, s-au înlocuit coșurile de gunoi și băncile deteriorate etc., iar izvoarele cu apă minerală terapeutică au fost monitorizate de către societatea specializată care asigură aceste servicii.

În luna august, de la cele 7 izvoare au fost recoltate probe de apă pentru efectuarea analizelor fizico-chimice semestriale de către SNAM București. Zilnic se fac măsurători ale debitelor izvoarelor, iar periodic se măsoară și ceilalți indicatori prevăzuți în Licența de dare în administrare pentru exploatare.

Pentru ca fiecare călător să se familiarizeze cu istoricul și frumusețea orașului Tg. Ocna, să-i descopere autenticitatea, valorile și, într-un final, IDENTITATEA, stațiile de autobuz de pe raza orașului au căpătat o haină nouă, fiind igienizate, reparate acolo unde a fost necesar și „împodobite” cu imagini ale celor mai importante obiective și puncte de atracție turistică din întreg orașul.

Au mai fost și alte acțiuni de care ne-am ocupat în toată această perioadă, despre care vom vorbi în următoarele numere. Vom ține cont de toate sugestiile și propunerile cetățenilor pe care îi rugăm să ne aducă la cunoștință problemele cu care se confruntă și care sunt de competența administrației publice locale. Conducerea primăriei, Domnul primar Cristian Aurelian Ciubotaru, Domnul viceprimar Viorel Bucur și Domnul administrator public Tiberiu Palade, sprijiniți de Consiliul local și împreună cu aparatul de specialitate al primăriei, sunt hotărâți să ducă la îndeplinire angajamentele luate față de cetățenii orașului nostru.

Ne angajăm să vă fim permanent alături!

Tg. Ocna trebuie să fie orașul nostru, stațiunea tuturor!

La Putna

Veniți, el ne cheamă! Ori nu auziți nici clopotul negru, nici munții tociți ce-și clatină fagii în chip de răspuns îndemnului aspru sub lespezi ascuns?

Nu fost-a și vouă mărit domnitor?
Nu fost-a Moldovei supus slujitor?
Ce vrajă vă face pe voi să uitați
că țara ni-i mamă și toți suntem frați?

Mi-s mâna și fruntea cuprinse de dor
să mi se închine în sfântul pridvor.
La Putna, la Putna, prin vechile-i porți
să mergem, căci toaca ne cheamă pe toți!

Aici toaca sună în graiul domnesc,
iar clopotul cântă ecoul ceresc.
La Putna, la Putna, la Ștefan cel Sfânt,
ce azi va surâde în vechiul mormânt.

„Moldovă, Moldovă, veche și
nouă, iată eroul tău, iată părintele
tău, iată creatorul cununii tale!”¹

Maria ILIE
15 august 2021

¹ Iraclie Porumbescu (despre emoția trăită la vederea rămășițelor pământești ale lui Ștefan cel Mare)
<https://www.putna.ro/Istorie-s2-ss2.php>

Lumina Sfintei Evanghelii

Era o slujnică leneșă și dezordonată. Toată ziua trebuia să strige la ea stăpâna casei ca să facă curățenie și să așeze fiecare lucru la locul lui. Cu toate acestea, tot murdar era prin camere. Într-o dimineață cu soare strălucitor, stăpâna o văzu cum șterge praful și dă cu mătura numai de mântuială. Atunci o chemă la sine și-i zise:

– Fată, se poate să fii atât de nesimțitoare? De ce nu-ți faci datoria cum se cuvine? Nu te plătim, nu-ți dăm îmbrăcăminte și mâncare?

Slujnica plecă fruntea în jos și nu răspunde nici un cuvânt, dar ieșind din cameră zise în sine cu scârbă:

– Ah, dacă n-ar fi soarele acesta, care cu razele lui luminoase descoperă orice praf, nu m-ar mai certa stăpâna, n-ar mai observa că nu-i destul de curat!

De câte ori nu ne revoltăm și noi împotriva luminii Sfintei Evanghelii, care ne descoperă toată murdăria inimii noastre? Multora dintre noi ne place să trăim în întunericul feluritelor păcate și când Domnul Iisus, prin lumina Sfintei Sale Evanghelii, ne descoperă faptele noastre cele rele, atunci ne supărăm și privim cu ură la învățătura Lui. Cât de bine ni se potrivesc cuvintele Mântuitorului: „Că oricine face rele urăște lumina și nu vine la lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească!” (Ioan 3, 20).

Evanghelia este ca o oglindă în care se vede adevăratul nostru chip sufletesc, așa cum l-a format păcatul, și de aceea am dori să spargem această oglindă, să nu ne mai uităm în ea. Dar, fiindcă această oglindă nu se poate sparge, Evanghelia nu

se poate desființa, atunci foarte mulți creștini nu vor să asculte cuvântul Evangheliei ca să nu-și vadă chipul hidos al sufletului lor. Dar zadarnic vom încerca să ne ascundem faptele, pentru că Domnul le cunoaște și le vedește, precum glăsuiește psalmistul: „Doamne, cercetatu-m-ai și m-ai cunoscut. Tu ai cunoscut șederea mea și scularea mea; Tu ai priceput gândurile mele de departe. Cărarea mea și firul vieții mele Tu le-ai cercetat și toate căile mele mai dinainte le-ai văzut” (Psalm 138, 1-3).

De aceea mai bine este să ne ostenim a ne curăța viața de păcate, decât să ne ascundem, să fugim de lumină și să rămânem în întuneric, pentru că de Judecata lui Dumnezeu tot nu vom scăpa. Ochiul lui Dumnezeu vede toate și nu ne putem ascunde nicăieri de El. Să nu ne împotrivim, dar, luminii Sfintei Evanghelii; tot ce ne descoperă ea că este rău și păcat în noi, să ne hotărâm a schimba. Desigur, nu este așa de ușor de schimbat o viețuire deprinsă în răutate și păcat, dar cu hotărârea puternică a sufletului nostru și cu ajutorul lui Dumnezeu se poate face orice lucru bun. Domnul Hristos, văzând hotărârea noastră de îndreptare și ascultându-ne rugăciunea, ne va da ajutor și putere ca să înfăptuim această schimbare, precum spune și Sfântul Apostol Pavel: „Toate le pot întru Hristos Cel ce mă îmbracă cu putere” (Filipeni 4, 13).

Preot Dr. Dumitru I. BODALE,
Trăiri în Hristos,
Colecția Teologică „Cuvântul Vieții”

Colegiul de Redacție

Președinte: IPS Dr. Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului

Consultant: Preot Ioan Bârgăoanu, Protoieru de Onești

Redactor-șef fondator: Preot Petru Roncea

Redactori: Preot Dr. Daniel Nichita, Preot Vasile Panțiru,

Preot Andrei-Silviu Neicu, Preot Silviu Butucaru,

Preot Daniel Pintilie, Preot Andrei Turcu

Corector: Preot Teofil Roncea

Colaboratori: preoții, profesorii și oamenii de suflet și de cultură ai stațiunii Târgu Ocna și de pretutindeni

Revista «Sarea pământului» se află sub ascultarea duhovnicească a Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului. Articolele spre publicare se primesc prin membrii Colegiului de Redacție și nu se returnează.

Adresa Redacției: Preot Petru Roncea,
B-dul Ferdinand I, Bl. F3, Sc. A, Ap. 7,
Târgu Ocna, Jud. Bacău;
tel. 0741/089798
e-mail: petruroncea@yahoo.com

Tipărit la S.C. MAGIC PRINT S.R.L. Onești
Tel/Fax 0234-319.810

ISSN 1841-7760